

sanea

na kvalitné sociálne služby

osvetový sociálny občasník
1/2018

PRÍLOHA

ASOCIÁCIE
POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V SR

Strany 17 – 24

PLIENKA
NIE JE STRAŠIAK

NOVÉ TRENDY V STAROSTLIVOSTI

KTO KOHO
POTREBUJE?

ŠTÁT POSKYTOVATEĽOV,
ALEBO
POSKYTOVATELIA
ŠTÁT?

DERIK FAGE
ODHAĽUJE TABU

SLÁVNY KANADSKÝ
MODERÁTOR SA PRIZNAL
K INKONTINENCIÍ

OBCE A MESTÁ
IGNORUJÚ
ODKÁZANÝCH
POMÔŽE PREMIÉR?

Spoločnosť **ARTSPECT** a **Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR** (APSS v SR) Vás pozývajú na

1. Medzinárodnú odbornú konferenciu
pre manažérov a odborných pracovníkov
v zariadeniach sociálnych služieb a LDCH (ODCH).

KVALITA OPATROVATEĽSKEJ A OŠETROVATEĽSKEJ STAROSTLIVOSTI 21. STOROČIA

BOJNICE
27. – 28. 9. 2018

Hotel pod
Zámkom

Dozviete sa viac informácií o preplácaní ošetrovateľských výkonov v sociálnych zariadeniach, o kompetenciách sestier v zariadeniach sociálnych služieb a o tom ako zlepšiť kvalitu. Zameriame sa na zosúladovanie kvality a financovania sociálnych služieb, na štandardy kvality ošetrovateľských a opatrovateľských úkonov, na zvyšovanie kvality komunikácie s odkázanými, aj na porovnanie financovania a kvality v sociálnych službách medzi ČR a SR.

Konferenčné poplatky:

Kategória účastníkov	Konferenčný poplatok uhradený do 31.8.2018	Konferenčný poplatok uhradený po 31.8.2018
člen APSS v SR člen SKS a PA	25 EUR	30 EUR
Účastník	35 EUR	45 EUR

Konferenčný poplatok nezahŕňa ubytovanie a účasť na spoločenskom večere
Poplatok za spoločenský večierok 20 EUR/účastník
Prihlášky na konferenciu posielajte na: konferencia_bojnice@artspect.sk
Prihláška je platná po zaplatení konferenčného poplatku
Konferencia má obmedzený počet účastníkov:
do veľkej sály maximálne 2 osoby z jedného zariadenia
do malej sály na workshopy maximálne 50 ľudí celkovo

Partneri konferencie:

sanca

Šanca • osvetový sociálny občasník

Vydáva občianske združenie
NÁRUČ Senior & Junior v spolupráci
s Asociáciou poskytovateľov sociálnych
služieb v SR

ŠÉFREDAKTORKA

Mgr. Anna Ghannamová

EDITOR

Mgr. Andrea Alscherová

REDAKTORKA

Mgr. Eva Gantnerová

ART DIRECTION

Ing. Vladimír Ďurikovič

LAYOUT

Starion, s. r. o.

OBÁLKA FOTO

iStock

INZERCIA

gann@centrum.sk

TLAČ

Alfaprint

EVIDENCIA

EV 2936/09

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Anna Ghannamová,
Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH,
Mgr. Júlia Hanzová,
PhDr. Daniela Čechová

Nevyžiadané rukopisy a obrazový
materiál nevraciam. Za obsah inzercie
zodpovedajú inzerenti. Autorské práva
vyhradené.

Vychádza s finančnou podporou Minister-
stva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

o.z. NÁRUČ Senior & Junior,
Fedákova 5
841 02 Bratislava
IČO: 30 856 515
e-mail: naruczachrany@naruczachrany.sk
tel: 0903 903 298

dátum vydania: jún 2018, 11. ročník

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

EDITORIAL

VÍŤAZSTVO V BITKE NEVYHRÁVA VOJNU

S veľkými očakávaniami sme ako neverejní a neziskoví poskytovatelia sociálnych služieb vstupovali do roku 2018 a to najmä s ohľadom na novelu Zákona o sociálnych službách, ktorou štát zrovnoprávnil príspevok z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na odkázaného občana bez ohľadu, či je u neverejného či verejného poskytovateľa a vo vyšších stupňoch odkázanosti ho zvýšil.

Mysleli sme si, že sme zvíťazili aspoň jednu bitku. Žiaľ, o čo nám štát dal na klienta viac, o to menej nám dali kraje. Preto sme sa ako nové vedenie Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR (APSS v SR) rozhodli realizovať tzv. Spanilú jazdu po župách, v snahe stretnúť sa s predsedami samosprávnych krajov a vysvetliť im, že priemerné bežné výdavky (PBV) na sociálne služby musia určovať z reálnych a všetkých vstupov a nie iba z niektorých a fabulovaných. Lebo máme dôkazy z minulosti, kde kraje uvádzali až tri rôzne výšky súm na ten istý náklad na službu a zatajovali do nákladov zhruba 20 percent financií. Niekde nevedome, niekde možno zámerne. Samotné ministerstvo ich muselo listom inštruovať, aby do týchto nákladov ráтали aj náklady na bežné opravy, havarijné stavy, odpisy a iné, čo nerobili. Znížením PBV, tak vlastne znížovali sumy, ktoré museli dať klientom neverejných poskytovateľov. Dúfali sme, že kraje svoje postoje zmenia, najmä ak sme našim tlakom na vládu zabezpečili, že príspevok v odkázanosti pre špecializované zariadenia už nevyplácajú. Ušetrili sme im veľmi veľa financií a naivne

sme si mysleli, že konečne dajú PBV do reálnych čísiel a zvýšia tak podiel financií aj pre občanov, ktorí sú u nás. Počas našej misie po krajoch zisťujeme, že tak urobilo len pár z nich. Po jej ukončení zverejníme analýzu. Dozvieme sa, ktorý kraj nediskriminuje odkázaných ľudí a ktorý naopak áno. Lebo najnovšie niektoré kraje ešte viac prehľbujú finančný rozdiel tým, že z ušetrených peňazí navyšujú odmeny, alebo platy zamestnancov, ale iba v samosprávnych zariadeniach.

Úplný šok sme ale dostali z reakcie miest a obcí, ktorým novela prikázala dôraznejšie plniť si svoje povinnosti a doplácať príspevok na prevádzku na zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby a na denné stacionáre. Odignorovali ju bezprecedentným spôsobom a je na vláde čo s tým urobí. Viac sa o tom dočítate **v prílohe Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb, ktorá sa stane pravidelnou súčasťou tohto sociálneho občasníka** (od strany 17).

Veríme, že Vám, čitateľom – či už ste aktérmi sociálnych služieb, alebo odbornou, či laickou verejnosťou pomôže orientovať sa v sociálnych službách na Slovensku, pochopiť starosti prijímateľov i poskytovateľov a prípadne Vás bude inšpirovať ako podať pomocnú ruku všetkým, ktorým záleží na spravodlivosti a pomoci pre odkázaných.

Anna Ghannamová,
predsedníčka APSS v SR

PLIENKA NIE JE STRAŠIAK

NOVÉ TRENDY V STAROSTLIVOSTI O ĽUDÍ S INKONTINENCIOU

INKONTINENCIA JE JEDEN Z NAJČASTEJŠÍCH ZDRAVOTNÝCH PROBLÉMOV, KTORÝ SÚVISÍ SO STARNUTÍM POPULÁCIE. POSTIHUJE DNES VIAC AKO 400 MILIÓNOV ĽUDÍ PO CELOM SVETE. PROBLÉMU ČELÍ AJ SLOVENSKO A PROBLÉM SA BUDE VZHLADOM NA DEMOGRAFIU LEN ZVÄČŠOVAŤ. PODĽA PROGNOTICKÉHO ÚSTAVU SAV A EUROSTATU BUDE SLOVENSKO V DÔSLEDKU TRENDOV V PÔRODNOSTI A DOŽÍVANIA SA VYŠŠIEHO VEKU STARNÚŤ NAJINTENZÍVNEJŠIE ZO VŠETKÝCH KRAJÍN EURÓPSKEJ ÚNIE.

Naša krajina sa v priebehu necelých 50 rokov zmení z jednej z najmladších krajín Európskej únie na jednu z najstarších. Priemerný vek obyvateľstva SR sa do roku 2060 zvýši o 9 rokov, resp. 24 % a priblíži sa tesne

k hranici 50 rokov. Index starnutia presiahne okolo roku 2050 hranicu 200 a v roku 2060 bude pripadať na 100 detí vo veku do 15 rokov zhruba 220 seniorov vo veku 65 a viac rokov (v súčasnosti je to zhruba 80 seniorov na 100 detí)

Globálne fórum o inkontinencii

Známa švédka spoločnosť Essity (dodávateľka SCA Hygiene) je spoluorganizátorom medzinárodného podujatia Globálne fórum o inkontinencii, ktorého hlavným poslaním je reagovať na demografické trendy a starnutie populácie, najmä v súvislosti s úrovňou zdravotnej starostlivosti pre ľudí s inkontinenciou po celom svete. Fórum sa konalo po prvýkrát v roku 2006 a odvtedy sa na ňom každé dva roky stretávajú odborníci na inkontinenciu a dlhodobú starostlivosť o pacientov z celého sveta. Fórum kladie dôraz najmä na zdôraznenie faktu, že kvalita života je rovnako dôležitou súčasťou starostlivosti o pacienta ako liečba. Tento rok sa fórum uskutočnilo 16 - 18. apríla v Ríme za prítomnosti zástupcov OECD, medzinárodných inštitúcií a patientskych združení, vrátane Slovákov. Zaoberalo sa najmä otázkou, ako udržať kvalitu zdravotnej a sociálnej starostlivosti o týchto pacientov, čo majú byť štandardy starostlivosti a zároveň ako túto úroveň starostlivosti financovať pri vzrastajúcich finančných a ľudských nákladoch. Podujatie je spolu-organizované významnými patientskymi

organizáciami, ktoré sa venujú téme inkontinencie, ako aj medzinárodnými organizáciami ako je OECD alebo AGE Platform Europe.

Na medzinárodnom fóre o inkontinencii v Ríme predstavili prvýkrát pravidlá, podľa ktorých by sa mala merať úroveň starostlivosti o pacientov s inkontinenciou. Odborná verejnosť sa zhodla, že pre zlepšenie stavu pacientov je nevyhnutné definovanie spoločných indikátorov, ktoré určujú rámec kvality starostlivosti a na základe ktorých je možné vypracovať spoločné štandardy.

„Na základe medzinárodnej štúdie, ktorú sme realizovali s viac ako 60 zástupcami pacientov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ošetrovateľstva, tvorcov politik a zdravotných poisťovní v Európe sme prišli na 14 základných indikátorov, podľa ktorých je možné posúdiť kvalitu starostlivosti o pacientov s inkontinenciou“, vysvetlil profesor Adrian Wagg z univerzity v kanadskej Alberte,

ktorý sa špecializuje na zdravé a kvalitné starnutie, a ktorý je zároveň jedným z expertov podieľajúcich sa na tvorbe štúdie. Kritéria sú rozdelené do troch oblastí: klinické, ktoré posudzujú zdravotný stav pacienta, kritériá týkajúce sa kvality života a ekonomické kritériá ako napríklad výška nákladov na zdravotnú starostlivosť pre pacientov, u ktorých bol manažment inkontinencie zanedbaný. Medzinárodnú štúdiu o zdravotných štandardoch pre pacientov s inkontinenciou iniciovala spoločnosť Essity (na Slovensku dodávateľka SCA Hygiene), ktorá pôsobí v oblasti hygieny a zdravia a vypracovala ju spoločnosť KPMG. „Veríme, že výstupy z tejto štúdie prispedia k zlepšeniu starostlivosti o pacientov s inkontinenciou a pomôžu zdravotníckym expertom pri nastavovaní a hodnotení starostlivosti o pacientov s inkontinenciou aj u nás. Štúdia vôbec po prvýkrát komplexne zúžila kritéria, ktoré je potrebná dať do úvahy a ponúka tak spoločnú metodiku, podľa ktorej vieme starostlivosť o pacientov s inkontinenciou hodnotiť a identifikovať slabé miesta“, zhodnotila Monika Hradecská, manažérka pre regulačné vzťahy, Česká a Slovenská republika.

Na diagnostických a terapeutických štandardoch dnes pracuje aj slovenské ministerstvo zdravotníctva. Jednou z pripravovaných skupín štandardov je aj oblasť ošetrovateľstva a inkontinencie. „Predstavené odporúčania môžu

určite slúžiť ako základ pri definovaní štandardov v oblasti inkontinencie na Slovensku. Ich zavedenie prispieje k zvýšeniu kvality starostlivosti o pacientov, ako aj k zvýšeniu kvality života s týmto chronickým ochorením“, poznamenal MUDr. Martin Romančík, PhD., urológ z Nemocnice sv. Cyrila a Metoda v Bratislave, ktorý bol jedným zo slovenských účastníkov konferencie. Závery konferencie predstavili jej účastníci aj na Slovensku, na plánovanom okrúhlym stole na túto tému v júni 2018.

Ako na výzvu zvyšujúcej sa inkontinencie reagovať?

Široká verejnosť, ktorá ešte nečelí tomuto problému v rodine, zaznamenala problém inkontinencie nanajvýš videom bývalého premiéra Roberta Fica, ktorý „zabránil“ zdravotnej poisťovni v rámci šetriacich opatrení zrušiť preplácanie plienok pre odkázaných seniorov. Problém so „šetrením“ sa však bude do rozpočtov sociálnej a zdravotníckej oblasti vracaať neustále ako bumerang. Preto bude nutné najmä vzhľadom na demografický vývoj pravidelne a dôrazne pripomínať politikom i odborníkom základné východisko: že v rozvinutej spoločnosti je neetické a nesprávne šetriť na najzraniteľnejších.

Téma inkontinencie alebo plienok pre dospelých je a zostane na Slovensku mimoriadne senzitívna. Na prvý pohľad to vyzerá, že v tejto otázke proti sebe stoja dva princípy, ktoré si navzájom protirečia. Aspekt ľudskosti a dôstojnosti, ktorý poukazuje na neetickosť šetrenia na najzraniteľnejších pacientoch, ktorí potrebujú plienky pre dospelých. Na druhej strane je tu finančné hľadisko a s tým súvisiaca potreba znížiť náklady dlhodobej starostlivosti v sociálnych zariadeniach a zdravotníctva všade, kde je to možné. Tieto dva princípy sa pri správnom a efektívnom nastavení systému navzájom nevyklučujú, naopak, navzájom sa dopĺňajú. Preto je nutné viesť konštruktívny dialóg so všetkými aktérmi v zdravotníctve a v sociálnych službách tak, aby bol trh s inkontinenčnými pomôckami transparentný, ponúkal produkty, ktoré zlepšujú kvalitu života a dôstojnosť, a zároveň umožňoval efektívne využitie dostupných finančných prostriedkov. V tejto súvislosti stoja pred nami dve výzvy:

Ako zabezpečiť kvalitnú a dôstojnú starostlivosť pre dlhodobo chorých pacientov a starých ľudí, keď berieme do úvahy demografické trendy a stúpajúci počet pacientov, a ako nastaviť systém starostlivosti tak, aby bol finančne udržateľný.

Odpoveďou na tieto otázky je najmä optimalizácia manažmentu pacienta s inkontinenciou prostredníctvom procesov v starostlivosti, podpora kontinencie a zavádzanie inovácií aj do tejto oblasti.

Elektronická plienka?

Jedným z najunikátnejších projektov v tejto oblasti, ktorý je dostupný už aj na Slovensku je pilotný projekt spoločnosti Essity: **čipová plienka – TENA Identifi Sensor Wear**, na základe ktorej môže ošetrojúci personál monitorovať a vyhodnocovať dáta o inkontinencii a jej stupni u pacientov s rôznymi potrebami. Táto „čipová plienka“ zaznamenáva únik moču v reálnom čase a následne generuje výslednú správu v podobe grafov. Čipová plienka je pohodlná a jej nosenie žiadnym spôsobom nenaruša denný režim pacien-

tov. Treba ju vymieňať podobne ako normálne plienky, čiže do samotného procesu starostlivosti o pacienta neprináša zmeny, ktoré by si vyžadovali špeciálne zručnosti alebo kompetencie.

Čo je ale podstatné, táto čipová plienka prináša veľké zefektívnenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti v zariadeniach pre ležiacich a dlhodo- bo chorých ľudí. Čipová plienka totiž uľahčí správny manažment starost- livosti: na základe dát, ktoré z nej dokážeme vyčítať, je možné efektívne nastaviť prebaľovanie a toaletný plán, čo vedie (u tých pacientov kde je to možné) k čiastočnému alebo úplnému dosiahnutiu kontinencie. Použi- tie čipovej plienky tak vedie k ušetrenému času, ktorý personál venuje starostlivosti o ľudí s inkontinenciou, k zjednodušeniu dokumentácie a zároveň k zaznamenaniu väčšieho množstva informácii a lepšej starost- livosti a vyššieho komfortu pre odkázaných. Okrem samotného produktu vie spoločnosť Essity poskytnúť školenia pre jeho začlenenie do rutinných procesov starostlivosti o pacienta, tréning pre jeho inštaláciu a používanie, spôsoby hlásení a školenie pre prácu s webovou aplikáciou, ako aj ďalšiu potrebnú podporu.

Inovácie pomáhajú a šetria

Pilotné projekty nasadenia čipovej plienky boli už realizované aj v iných krajinách: Švédsku, Dánsku, Taliansku, Nemecku, Kanade a Veľkej Britá- nii. Na základe nasadenia čipovej plienky v dánskom meste Odense za- čali u väčšiny pacientov používať plienky s nižšími levelmi absorpcie. Vý- sledkom je 30 % pacientov, ktorí počas noci nepotrebujú plienky vôbec, 23 % zníženie absorpčných potrieb, 66 % menej presakovania a o 3 % menej používaných inkontinenčných pomôcok. Výhody sú zároveň väčší komfort pacientov: u pacientov, ktorí s asistenciou použiť toaletu môžu, je možné stanoviť vhodný čas, ďalej je to stanovenie vhodného času na používanie diuretík, optimalizovanie príjmu tekutín, ale aj zníženie rizika kožných podráždení spôsobených inkontinenciou. Zariadenie vie zároveň efektívnejšie nastaviť postupy v starostlivosti o pacientov a za- mestnanci majú menej aktivít spojených s inkontinenciou a naopak viac času pre činnosti s vyššou pridanou hodnotou. Ďalšie výsledky hovoria samozrejme o zníženej spotrebe plienok, postelného prádla a celkových nákladov spojených s prevádzkou sociálneho, sociálno – zdravotnícke- ho, či zdravotníckeho zariadenia.

Podobný systém optimalizovania manažmentu starostlivosti, aj keď ešte bez použitia čipovej plienky, realizovala spoločnosť Essity v zariadení

Nuž a v úplných plienkach je na Slovensku prevencia voči plienkam v staršom veku. Keďže podľa pries- kumov sú inkontinenciou viac ako o polovicu z celkového počtu populá- cie postihnuté najmä ženy, možno je načase zaoberať sa vážnejšie aj celo- spoločenskou propagáciou pravidel- ných cvičení na posilňovanie svalstva panvového dna. Najznámejšie sú najmä tzv. Kegelove cviky, ktoré by sa mali stať sú pravidelného cvičenie žien počastou 40-tke. Popularitu Zumby, či Jogy asi nepredstihnú, ale voči predčasnej inkontinencii pomá- hajú efektívne. Pretože najideálnejším riešením inkontinencie je kontinencia. Keď už ale cvičenia nepomáhajú a je nutná pomôcka, netreba z plienky robiť strašiaka, ale pomocníka.

sociálnych služieb Krškany na južnom Slovensku. Odborníci poskytovali v Krška- noch školenia personálu na výber správnych pomôcok pre pacien- tov s rôznym stupňom inkontinencie, školenia pre podporu kontinencie u chodiacich pacien- tov, toaletné tréningy a podobne. Výsledkom programu v Krškanoch je, že sa o 45% znížil počet prebalení počas jedného dňa, podaril sa tak ušetriť čas, ktorý musel personál stráviť na jedného pacienta, a zároveň došlo k zní- ženiu vyprodukovaného odpadu.

Lucia Milanová

Tento rok Essity rozši- ruje na Slovensku vý- robu prostredníctvom výstavby novej výrobnéj linky, vďaka čomu vznik- ne do roku 2019 niekoľko desiatok nových pracov- ných miest. Prioritami pre spoločnosť sú presadzo- vanie komplexných riešení v oblasti osobnej hygieny, vrátane vzdelávania v so- ciálnej starostlivosti a pod- pory kontinencie. Spoloč- nosť Essity je v Čechách a na Slovensku známa najmä cez svoje produkty značky Tena a v odbornej verejnosti zas zabezpečo- vaním účasti slovenských odborníkov na medzinárod- ných odborných fórach o inkontinencii.

Aký bol hlavný prínos medzinárodnej konferencie o inkontinencii, ktorá sa uskutočnila tento rok v Ríme?

Globálne fórum o inkontinencii sa konalo už po niekoľkokrát, tento rok sa uskutočnil už 7. ročník. Cieľom podu- jatia je pravidelne združovať zástupcov všetkých skupín, ktoré sa zaoberajú inkontinenciou: odborníkov, tvorcov politik, zástupcov pacientov, ošetro- vateľov, platcov a zástupcov rôznych medzinárodných inštitúcií. Každý rok sa konferencia zameriava na iné aspekty problematiky inkontinencie, tento rok to bolo najmä meranie kvality poskyto- vané starostlivosti o pacientov s touto diagnózou v zariadeniach sociálnych služieb. Momentálne dnes neexistujú spoločné medzinárodné kritériá, podľa ktorých sa kvalita tejto starostlivosti meria. Práve v Ríme bol predstave- ný návrh súboru indikátorov, ktoré sú rozdelené do troch častí: klinické indikátory, indikátory predstavujúce kvalitu života a ekonomické indikátory. Uvedomujeme si, že tieto indikátory ne- môžu byť univerzálne platné pre všetky štáty a pre všetky systémy zdravot- níctva, ale sú vynikajúcim odrazovým mostíkom pre definovanie spoločného štandardu kvality pre ľudí s inkontinen- ciou. Napokon, je to globálny problém a na globálne problémy musíme hľadať medzinárodné riešenia, ku ktorým sa

ŠVÉDSKY ŠTANDARD STAROSTLIVOSTI NA SLOVENSKU

ŠVÉDSKA SPOLOČNOSŤ ESSITY (NA SLOVENSKU DONEDÁVNA SCA HYGIENE) PATRÍ K NAJVÄČŠÍM SVETOVÝM VÝROBCOM V OBLASTI OSOBNEJ HYGIENY A INKONTINENČNÝCH POMÔCOK. PÔSOBÍ VO VIAC AKO 100 KRAJINÁCH SVETA, VRÁTANE SLOVENSKA. OKREM VÝROBY A NÁSLEDNÉHO EXPORTU V RÁMCI EURÓPY SA NA SLOVENSKU NACHÁDZA AJ TECHNOLOGICKÉ CENTRUM A CENTRUM STRATEGICKÝCH SLUŽIEB PRE REGIÓN VÝCHODNEJ EURÓPY.

ROZHOVOR S MONIKOU HRADECKOU, MANAŽÉRKOU PRE REGULAČNÉ VZŤAHY, ESSITY ČESKÁ A SLOVENSKÁ REPUBLIKA.

potom snažíme v jednotlivých štátoch čo najviac priblížiť.

V súčasnosti diskusia a tvorba diagnostických a terapeutických štandardov zdravotnej starostlivosti prebieha aj na Slovensku. Dajú sa aj tu využiť zistenia z Ríma?

Diskusia o diagnostických a terape- utických štandardoch je na Slovensku veľmi aktuálna a má obsiahnuť všetky oblasti zdravotnej starostlivosti vrátane ošetrovateľstva a urológie. Súčasťou týchto štandardov by nevyhnutne mala byť aj starostlivosť o pacientov s in- kontinenciou, vrátane podpory kon- tinencie, na ktorú sa často zabúda. Výsledky z Ríma môžu byť odrazovým mostíkom a slúžiť ako inšpirácia, pod- statné však je, aby sa na tvorbe týchto štandardov podieľali zástupcovia všet- kých aktérov tu u nás – ministerstvo zdravotníctva, lekári, zdravotné sestry, zástupcovia poskytovateľov sociálnej starostlivosti a ďalší odborníci. To je nevyhnutné preto, aby tieto štandardy reflektovali slovenskú realitu a riešili najakútnejšie problémy, ktoré v tejto

oblasti na Slovensku máme.

Tu ponúkame aj my pomocnú ruku, napríklad vieme pomôcť zdieľať skú- senosť s tvorbou a implementáciou štandardov kontinencie v Čechách, kde sme intenzívne spolupracovali s Českou asociáciou poskytovateľov sociálnych služieb. Napríklad pri sys- tème certifikácie zariadení sociálnych služieb v ČR môže zariadeniu zvýšiť počet získaných bodov v starostlivosti aj fakt, že má nami vyškoleného Tena experta – odborníka na inkontinenciu. Celkovo je však základné východisko veľmi jednoduché – systém má byť nastavený tak, aby sme sa vedeli o všetkých pacientov s inkontinenciou postarať kvalitne, dôstojne a tak, aby bol tento systém starostlivosti dlhodo- bo finančne udržateľný.

Akú sú v súčasnosti trendy v starostlivosti o pacientov s inkontinenciou?

Prioritou v starostlivosti o pacientov s inkontinenciou musí byť vždy kvalita, pohodlie pacienta a čo najefektívnejší manažment starostlivosti. Pre dosia-

hnutie tohto je veľmi dôležitá správna diagnostika a nastavenie starostli- vosti. K tomu pomáha jeden z našich posledných produktov - Čipová plienka TENA Identifi Sensor Wear, analytický a diagnostický nástroj, ktorý pomáha ošetrovateľom sledovať inkontinenciu pacientov. Čipová plienka má zabu- dované senzory, ktoré zaznamenávajú úniky moču v reálnom čase. Na zá- klade údajov, ktoré táto čipová plienka zozbiera počas 72 hodín sme schopní vyhodnotiť, kedy a koľko moču pacient vylúčil a na základe toho napríklad nastaviť čas návštevy ošetrovateľom.

Kde všade sa už čipová plienka používa a aké sú jej výsledky?

Pilotné projekty nasadenia čipovej plienky už boli spustené vo Švédsku, Dánsku, Taliansku, Nemecku, Kanade a Veľkej Británii. Výsledkom je, že u väčšiny pacientov začali ošetro- vateľa využívať plienky s nižšími levelmi absorpcie, 30% pacientov nepotrebuje počas noci plienky vô- bec. O 3 % sa tiež znížilo množstvo používania inkontinenčných pomô- cok, čo znížilo náklady zariadenia. V súčasnosti pripravujeme aj pilot- ný projekt s jedným zariadením na východnom Slovensku a verím, že budeme podobne úspešné výsledky onedlho prezentovať aj tu.

DERICK FAGE JE ÚSPEŠNÝ MODERÁTOR NAJSLEDOVANEJŠEJ RANNEJ SHOW V KANADE A JE TIEŽ TVÁROU KANADSKÉJ ORGANIZÁCIE PRE INKONTINENCIU. PREČO? PRED PIATIMI ROKMI TOTIŽ ŠOKOVAL KANADSKÚ VEREJNOSŤ, KEĎ VEREJNE PRIZNAL, ŽE OD NARODENIA KVÔLI VRODENEJ PORUCHE, TRPÍ FEKÁLNOU INKONTINENCIOU. DERICK SA NARODIL S VRODENOU VADOU - BEZ ANÁLNEHO OTVORU A BEZ SCHOPNOSTI FEKÁLNEJ KONTINENCIE. PLASTICKÝ CHIRURGOVIA MU ANÁLNY OTVOR DOROBILI, AVŠAK SCHOPNOSŤ KONTINENCIE NEBOLO MOŽNÉ OBNOVIŤ. AKO DIETĽA PRE TO VEĽMI TRPEL. PROBLÉMY ZAČALI NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE, KEĎ HO ZAČALI DETI TÝRAŤ – POSMIEVALI SA MU, AJ HO BILI. DNES CHODÍ PO CELOM SVETE A HOVORÍ O ŽIVOTE S TOUTO ŤAŽKOU DIAGNÓZOU. SNAŽÍ SA BÚRAŤ TABU A POMÁHA ĽUDOM BOJOVAŤ S POCITOM HANBY.

Kedy v detstve ste si začali uvedomovať, že nie všetky deti sú ako vy?

To, že som iný ako iné deti som si uvedomil, keď som začal chodiť na základnú školu. Mal som niekoľko „nehôd“, ktoré si všimli ostatné deti. Krátko na to začalo šikanovanie, aj bitie.

Ako ste sa vyrovnali so šikanou?

Moja mama ma veľmi podporovala, rozprávala sa s rodičmi detí čo ma týrali, chodila do školy, hovorila s učiteľmi a snažila sa vždy každý problém riešiť. Otec pracoval v konzultačnej firme, ale vždy keď som potreboval, vyzdvihol ma zo školy. Nosieval plastové vrecia, do ktorých

NIE JE TO HANBA, ALE DIAGNÓZA

urobil diery na nohy, aby som nezašpinil všetko okolo v aute... Niekedy bola situácia tak vážna, že som si musel zakladať konce nohavíc do ponožiek, aby mi únik nepretiekol. Ako dieťa som uvažoval o tomto probléme ako o „jednorázových“ nehodách. Snažil som sa nemyslieť, že to budem mať asi navždy. Snažil som sa žiť normálne, chodil som do tábora, skúšal rôzne športy... Zvládol som to. Najmä vďaka rodine, najbližšej aj širšej a vďaka najlepšiemu priateľovi, ktorého poznám od školy. Bola to prvá osoba, okrem rodiny, ktorej som o svojom probléme povedal. Aj on mi pomohol zvládnuť tie ťažké školské roky. Pomáhal mi

a pomáha stále. Tiež som našťastie obdarený veľkou mentálnou silou a bol som schopný relatívne rýchlo zabudnúť na momenty šikany a každý deň ísť ďalej. Silnejší.

Ktoré obdobie vo vašom živote bolo najťažšie a prečo?

Jednoznačne puberta a skorá dospelosť. Začal som sa zaujímať o dievčatá a chodiť na rande. Bol som samozrejme vystrašený, že sa moja priateľka dozvie o mojej inkontinencii a budem sa jej zdať „nechutný“. Čo len predstava o intimitosti bola pre mňa nepredstaviteľná. V jednom momente som dokonca plánoval spáchať samovraždu.

Zastavilo ma však pomyslenie, že by som zničil životy všetkých ľudí, ktorí ma milovali a po celé roky ma podporovali.

Ako ste sa zoznámili s manželkou a aká bola jej reakcia, keď ste sa jej zverili so svojim problémom?

Manželku Monicu som spoznal prostredníctvom nášho spoločného priateľa. O mojej inkontinencii som jej povedal vlastne už na našom druhom stretnutí. Reagovala úžasne, ako by to vlastne nebol vôbec žiadny problém.

Kedy a vďaka čomu ste sa rozhodli hovoriť o inkontinencii verejne?

Prvýkrát som o svojej inkontinencii

prehovoril naživo, keď som moderoval dennú talk-show s názvom „Daytime Ottawa“. Krátko pred vysielaním som sa v šatni stretol s výkonnou riaditeľkou Kanadskej nadácie pre kontinenciu Jacky Cahill a spomenul som jej, že od narodenia trpím chronickou fekálnou inkontinenciou. Ona sa spýtala, či by som to bol ochotný povedať počas nášho rozhovoru, a ja som súhlasil. Nejak som cítil, že je to ten správny moment. Po živom vysielaní som tiež zverejnil svoj príbeh na internete a sociálnych sieťach.

Aké boli reakcie verejnosti na takúto tému?

Spätná väzba od ľudí a ich reakcie, tá silná podpora, boli neuveriteľné. Len niekoľko týždňov potom, ako som zverejnil svoj príbeh, sa mi opäť ozvala Jacky s otázkou, či by som sa stal ambasádorom nadácie, a ja som okamžite súhlasil. Zrazu mi úplne neznámi ľudia posielali správy so svojimi príbehmi, alebo príbehmi tých, ktorých milujú. Jeden z nich ma zasiahol veľmi silno: žena, ktorá nevyšla zo svojho domu 28 rokov okrem prípadov, keď išla do potravín, alebo k lekárovi ohľadne svojho zdravotného stavu.

Ako by mohli zdraví ľudia pomôcť ľuďom s inkontinenciou?

Pochopením, že je to zdravotný problém a že za to títo ľudia nemôžu. A samozrejme podporou. Ďalej tak, že budú dbať na to, aby sa títo ľudia neizolovali. Tiež by zdraví ľudia, napríklad vlastníci rôznych reštaurácií, mali umožniť použitie toaliet bez poplatku a bez akéhokoľvek zdôvodnenia.

Ako sa dá psychicky vyrovnať s touto zložitou diagnózou?

Psychologický dopad je podľa môjho názoru najväčší problém. Čím viac ľudí vo vašom okolí vie, že trpíte inkontinenciou, tým lepšie pre váš psychický stav. Neustále ukrývanie hanby a pocitu trápnosti je psychicky veľmi vyčerpávajúce. Z vlastnej skúsenosti viem, že väčšina ľudí situáciu pochopí a stanú sa nápomocní.

Dá sa ľuď bez skúsenosti s inkontinenciou pripraviť na, ako sám hovoríte, možnú „nehodu“, aby reagovali primeranejšie a aby sa človek s diagnózou necítil trápne?

Vo vyspelých spoločnostiach sa dnes už pomerne otvorene hovorí o psychiatrických diagnózach, ľudia s inkontinenciou potrebujú cítiť rovnaký komfort. V spoločnosti potrebujeme túto tému odtabuizovať a šíriť všeobecné pochopenie, že inkontinencia nie je voľba. Nie je to prípad, že pacient je lenivý alebo preháňa, že trpí únikmi. Inkontinencia tiež nie je normálnym príznakom starnutia, ako si mnoho ľudí myslí. Je to závažný zdravotný stav, ktorý tak musí byť chápaný a automaticky akceptovaný.

Ako konkrétne pomáhate ľuďom s inkontinenciou vy osobne?

Som členom správnej rady a am-

basádorom Kanadskej nadácie pre kontinenciu. Verím, že ako verejne známa osoba, ktorá otvorene hovorí o svojom živote s inkontinenciou, pomôžem ľuďom s podobným osudom uvedomiť si, že nie sú so svojím problémom sami. Spolu s nadáciou a ďalšími partnermi sa neustále snažíme dvíhať o inkontinencii povedomie a šíriť porozumenie. Tiež sa snažíme majiteľov rôznych prevádzok s toaletami presvedčať, aby umožňovali ich použitie hocikomu, kto ich o to požiada, nie len svojim zákazníkom. Sme presvedčení, že je to efektívnejší spôsob ako budovať ďalšie a ďalšie verejné toalety.

Aký je váš odkaz pre ľudí s inkontinenciou na Slovensku?

Aj keď viem, že je to veľmi ťažké, zverte sa so svojím problémom priateľom, rodine, kolegom, skrátka ľuďom okolo vás. Buďte úprimní o tom, ako vás inkontinencia ovplyvňuje fyzicky a psychicky. Je to základný predpoklad, aby ľudia okolo pochopili vážnosť Vášho stavu. A nikdy sa nehanbite požiadať o pomoc.

Lucia Milanová

Rozhovor sa uskutočnil na Globálnom fóre o inkontinencii v Ríme.

Človek – dobrovoľník ochotný darovať niečo zo seba prejde desiatky kilometrov, aby prišiel za svojim „starým rodičom.“ V lete si posedia v záhrade, v zime pri kávičke a pamlsku. Čítajú, spievajú, mlčia, smejú sa i plačú. Keď príde čas, otvorí sa emóciám brána a to je prínosom nielen pre seniora, ale i pre dobrovoľníka.

ADOPTUJ SI STARÝCH RODIČOV

Pomôžte vrátiť úsmev do života seniorov, pridajte medzi nás a staňte sa dobrovoľníkom pre seniorov žijúcich v Centre sociálnych služieb NÁRUČ Senior & Junior.

Prihláste sa:
telefonicky: **0917 448 654**
mailom: senior@naruczachrany.sk

To dievča je báječné, má toľko aktivít a predsa si každý týždeň nájde čas a príde za mnou.
Seniorka pani Priska

Podmienky prijatia za dobrovoľníka:

- máte vek minimálne 18 rokov
- netrpíte žiadnym závažným ochorením
- a máte chuť venovať časť zo svojho voľného času seniorom
- účasť na vstupnom školení v CSS NÁRUČ Senior & Junior Fedákova 5, 841 02 Bratislava

Zabezpečíme vám:

- dôkladné zaškolenie
- odbornú supervíziu
- koordinátora dobrovoľníkov

SKRATKA MDD UŽ NIEKOĽKO ROKOV NEZNAMENÁ LEN MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ. TÁTO SKRATKA OZNAČUJE AJ MEDZINÁRODNÝ DEŇ DOBROVOĽNÍCTVA. OSN UŽ V ROKU 1985 VYBRALA DOBROVOĽNÍCTVU DÁTUM 5. DECEMBER. SILNÝ NÁBOJ, SÚDRŽNOSŤ, EMPATIA, ODOVZDANIE A MNOHÉ INÉ DOKÁŽU UMOCNIŤ ĽUDSKÚ HUMÁNNOSŤ. DOBROVOĽNE, BEZ OČAKÁVANÍ V PROSPECH INÝCH SA DENNE PRIČINIA DOBROVOĽNÍCI O NAPLNENIE VZŤAHU ČLOVEKA K ČLOVEKU. V CENTRE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NÁRUČ SENIOR & JUNIOR SA UŽ NIEKOĽKO ROKOV VENUJEME DOBROVOĽNÍCTVU, RÔZNOU FORMOU: OD FIREMNÉHO AŽ PO INDIVIDUÁLNE DOBROVOĽNÍCTVO.

Vďaka darcom, priateľom a podporovateľom sme tento rok oslávili ôsme výročie dobrovoľníckeho projektu **Adoptuj si starých rodičov**. Hlavnou myšlienkou tohto projektu je spojenie niekoľkých generácií, v podobe aktívnych a pravidelných stretnutí. Stavajú sa pomyselné, ale napriek tomu pevné mosty medzi generáciami. Upevňu-

jú sa väzby a využíva sa potenciál staršej generácie, aby tá mladšia našla cestu k hodnotám a to i napriek vekovým rozdielom, rôznym obmedzeniam a predovšetkým zhoršenému zdravotnému stavu našich starkých. Každý jeden dobrovoľník do nášho zariadenia prináša svoj svet a vonkajší svet. Častým javom je, že ľudia – seniori žijúci v sociálnom zariadení,

majú veľmi málo príležitostí dostať sa do kontaktu so „svetom za plotom.“ Vďaka projektu Adoptuj si starých rodičov vzniklo niekoľko priateľstiev a pevných vzťahov. Dverami nám už prešli desiatky dobrovoľníkov, ktorí venovali svoj čas a chuť práve našim seniorom. Cítili potrebu podeliť sa „o seba“ a stráviť pár príjemných spoločných chvíľ. Verte či nie, také

vzácné je i posediť si v tichu, avšak v prítomnosti niekoho. Senior nepotrebuje veľa vzruchov, stačí jeden ten, ktorý príde potichu a nezištne, ruka v ruke s dotykom a pohladením s ním strávi niekoľko minút. Často sa hovorí, že žijeme v dobe konzumu: úspech a prestíž sú dnes hnacím motorom sveta a tak mnohí považujú dobrovoľníka za blázna či čudáka, ktorý robí niečo bez toho, aby za to niečo dostal. Opak je však pravdou, dobrovoľník je jedným z príkladov, ako zaujať vzťah voči okoliu či celej spoločnosti. Nie je ich veľa, avšak tú hŕstku treba postaviť na piedestál, ukázať ako je dobrovoľníctvo spoločensky vysoko hodnotné. Empatia, vysoké sociálne cítenie, altruizmus, ochota, asertívny prístup plný životného optimizmu a pozitívneho myslenia. Predovšetkým však vôňa človečiny je základným predpokladom dobrovoľníctva. Na záver si dovoľme citovať člove-

ka, ktorý bol nielen tajomníkom OSN ale i bojovníkom za mierovejší svet a dobrovoľníkov definoval takto:

„Dobrovoľníci sú odvážni ľudia, ktorí sú ochotní sa za niečo postaviť. Sú ochotní zasvätiť svoje ruky, svoju myseľ a predovšetkým svoje srdcia službe ostatným. Tým prinášajú ľuďom nádej a dodávajú im silu k prekonávaniu slabostí. Odmenou za to im je vedomie, že táto činnosť má skutočný význam. Ich odvaha a odhodlanie by mali byť pre nás všetkých inšpiráciou k činom.“ (Kofi Annan, 2001)

Tak vás hádam inšpiroval Kofi Annan, alebo aj tento článok a prihlásite sa za dobrovoľníka – spoločníka k niektorému seniorovi v sociálnom zariadení. Či už do CSS NÁRUČ Senior & Junior v bratislavskej Dúbravke, alebo v Solčanoch pri Topoľčanoch, alebo do ktoréhokoľvek sociálneho zariadenia vo vašom okolí, ktorému odborníci z nášho občianskeho združenia

NADÁCIA
Slovenskej sporiteľne

FPD

Nadácii Slovenskej sporiteľne a spoločnosti FPD CORPORATION SK a.s. ďakujeme za financovanie realizácie projektu Adoptuj si starých rodičov pre rok 2017.

NÁRUČ Senior & Junior radi poradia ako takýto projekt spustiť a udržať.
Stanislava Bartošová

Dychový súbor Račianka s našim bývalým kolegom Štefanom Horným priniesla okrem skvelých hitov aj výbornú náladu!

Seniorka Anička Sýkorová spolu so súborom Račianka

NÁRUČ MÁ UŽ 9 ROKOV

AKO KEBY TO BOLO VČERA, KEĎ SME 1. JÚNA 2009 V BRATISLAVSKEJ DÚBRAVKE OTVÁRALI BRÁNY NAŠEJ NÁRUČE PRE ODKÁZANÝCH SENIOROV A MATKY S DEŤMI V NÚDZI.

Zástupkyňa riaditeľky pre prevádzku v Dúbravke Dragoslava Ludvigová a riaditeľka Anna Ghannamová privítali v tíme novú vedúcu sestru Zuzanu Maderovú a novú sociálnu pracovníčku Annu Janotkovú.

Darčeky a návštevy príbuzných našich starkých vyčarili úsmev na tvárach našich obyvateľov Náruče.

Aj naši seniori radi tancujú, v tanečnom kole pani Milka Fekiačová a pán Janko Kiszely.

Len vďaka neuveriteľnej finančnej pomoci Nadácie J&T a mnohým ďalším sponzorom sme vtedy otvorili prvé naše trojgeneračné centrum sociálnych služieb, v ktorom poskytujeme pomoc ročne 60- 70-tim odkázaným starkým a 5- 8-mim matkám a deťom, ktoré nemajú strechu nad hlavou a financie ani na najzákladnejšie životné potreby. Pospomínali sme si v deň 9-teho výročia a aj sme sa s našimi prijímateľmi služieb a zamestnancami trochu zabavili pri hudbe a spevoch našimi seniormi obľúbeného súboru Račianka, ktorému šéfuje náš bývalý správca budovy Štefan Horný, ktorý sa k nám aspoň takto – raz do roka rád vracia. S Račiankou si pár pesničiek rada zaspievala aj ich bývala kolegyňa a naša seniorka, pani Anička Sýkorová. Ako povedala riaditeľka CSS NÁRUČ Senior & Junior Anna Ghannamová pracovať v takomto zariadení je síce ťažká, ale krásna práca: „Držte nám všetkým palce, aby sme sa v zdraví dočkali okru-

Kto sa nemohol tešiť z programu vonku, toho sme navštívili na izbe.

lej 10-ty. Najmä naši starkí. Ale tiež zamestnanci, ktorí sú dnes viac, ako kedykoľvek predtým, vzácnou a chýbajúcou "komoditou". Pekná oslava to je a na deťoch, ktoré u nás žili ako bábätká a dnes sú tu na návšteve už ako "veľkáči", vidíme ako ten život rýchlo ide. A naša NÁRUČ pomáha na jeho začiatku a aj na sklonku. Spoločne ju zvladujeme. Ďakujem všetkým, ktorí nám s touto misiou pomáhajú."

PLNÍME SNY... VĎAKA DARCOM

NAŠE ÚPRIMNÉ ĎAKUJEM PATRÍ SPONZOROM A DOBROVOLNÍKOM, KTORÍ SVOJIMI DARMÍ A POMOCOU PRISPELI K ZLEPŠENIU KAŽDODENNÉHO ŽIVOTA NAŠICH SENIOROV A JUNIOROV.

K 9. výročiu Náruče sme od drogérie DM dostali balíčky s drogériou pre našich seniorov.

Študentky s veľkým srdcom z Leaf Academy pod vedením zástupkyne Janky Klagovej nám prišli pomôcť v rámci dňa dobrovoľníctva s úpravou záhrady.

Drogéria DM darovala našim najmenším dvojčikám Majkovi a Miškovi mliečko na niekoľko mesiacov.

CCC Slovakia pod vedením pani riaditeľky Aleny Langovej je našim dlhoročným partnerom, ktorý pravidelne obúva naše mamy a deti do topánok a topánčiek podľa vlastného výberu.

Červené nosy

Poznáte všetci ten text piesne? „Úsmev nie je žiadna šifra, je to malá výhra líc...“ V Náručí sme premenili úsmev na šancu a zľahka sa nám začervenal aj líčka. Zdravotní klauni z občianskeho združenia Červený nos naozaj potvrdili svoje motto: „Smiech nepozná vek.“

DOBŘÉ TIPY NA AKTÍVNU STAROBU

Zber medvedieho cesnaku

Zima skončila a tak sme sa vybrali nazbierať jarý života budič - Medvedí cesnak. Tento jarý zázrak prírody sa odporúča konzumovať pri rôznych ochoreniach, ale zároveň jeho zber je skvelý relax v prírode a zelená farba po dlhej zime pohladí dušu i ulahodí oku.

Sadili sme

Phil Bosmans, belgický spisovateľ a kňaz povedal niečo nielen pravdivé, ale i krásne: „Kvety nemôžu kvitnúť bez slnečného tepla. Ľudia sa nemôžu stať ľuďmi bez tepla priateľstva.“

Včelár

Pán Dušan Dedinský je včelárom tak, ako jeho otec a starý otec. Porozprával nám veľa zaujímavostí o mede a jeho účinkoch, o včelách. V rámci prednášky sme mali aj ochutnávku medu, ktorý bol ochutený škoricou, bylinkami, čokoládou, zázvorom alebo cesnakom.

Bylinkárka

Pani Janka Hrušková prichystala pre našich seniorov, ale aj personál veľmi zaujímavú prednášku o liečivej sile bylín. Prednáška bola spojená s ochutnávkou a skúškou čajov, tinktúr, olejov a masť z liečivých bylín. Mnohé naše seniorky si pospomínali na detstvo, keď ešte ako deti chodili zbierať bylinky so svojimi babičkami.

Oslava 6. výročia NÁRUČE Solčanoch

Oslavu otvorila zástupkyňa riaditeľky Mária Mäsiarová. O zábavu sa postarala obľúbená skupina DISK, ktorá roztancovala malých aj veľkých obyvateľov Náručie. Pre všetkých bolo pripravené chutné pohostenie a skvelá zábava, ktorej sa zúčastnili aj príbuzní našich seniorov.

Športový deň v Solčanoch

Slnečné počasie, modrá obloha, skvelá nálada a celá Náruč v športovom nasadení! V tomto duchu sa niesol športový deň seniorov pri ktorom sa všetci snažili zo seba vydať maximum. Seniori sa poctivo pripravovali na jednotlivé disciplíny a dokonca si vytvorili aj vlastné medailky, ktorými boli na konci športového dňa všetci zúčastnení obdarovaní. Súťažilo sa v šiestich disciplínach, ktoré boli zamerané na presnosť, sústredenosť a trpezlivosť. Aj takto nenápadne a zábavne vieme upevňovať ich zdravie a seba obslužné schopnosti.

Dňa 11. 4. 2018 sa spoločnosť AV Mobilita zúčastnila na valnom zhromaždení členov Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb. Cieľom bola prezentácia projektu Škoda Handy ZTP a projektu Regio Auto. Členovia asociácie, ktorí sú zväčša aj riaditeľmi sociálnych zariadení si mali možnosť uvedené zariadenia vyskúšať a zhodliť sa, že by privítali možnosť využitia vozidla Škoda Karoq s úpravami pre svojich klientov.

REGIO AUTO, preprava stvorená pre život

Regio Auto slúži pre zlepšenie života a sociálneho prostredia pre seniorov, osoby ZTP, občanov, rodičov s deťmi, sociálne slabšie skupiny a podporu komunitného podnikania. Vozidlo okrem sociálneho programu je možné používať na účel a potreby prevádzkovateľa podľa aktuálnosti a jeho uváženia.

Zapojte sa do projektu komunitná prepravná služba v regióne!

Výhody projektu:

- užívanie vozidla bez starostí,
- žiadna jednorazová finančná akontácia,
- výška splátky je nemenná počas celého zmluvného obdobia,
- výmena vozidla po ukončení zmluvy

Úprava automobilov pre zdravotne znevýhodnených.

Osobný zdvihák Smart Transfer slúži na ohľaduplné premiestnenie imobilnej osoby do motorového vozidla a späť. Zariadenie je prenosné zariadenie, možnosť použiť aj doma. Zdvihák do batožinového priestoru Smart Lifter je určený na jednoduché premiestnenie elektrického invalidného vozíka alebo skútra do zadného úložného priestoru auta. Zariadenie má nosnosť od 100 do 200 kg podľa typu auta, rýchly presun do auta, použiteľný vo viacerých vozidlách. Zariadenie je vhodné pre rôzne typy elektrických vozíkov či skútrov.

PREČO BYŤ ČLENOM?

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR je rešpektovanou a uznávanou najväčšou profesijnou organizáciou v sociálnej oblasti na Slovensku. Cez svojich predstaviteľov je zastúpená v Rade vlády SR pre seniorov, v Rade vlády pre MNO, v pracovnej skupine na zmenu legislatívy pri MPSVR SR, v poradnom orgáne na vyjednávanie zvyšovania príspevkov na sociálnu službu, a najnovšie je aj členom Republikovej únie zamestnávateľov SR (RÚZ SR). Z medzinárodného hľadiska je APSS v SR členom EAN – Európskej asociácie poskytovateľov dlhodobej starostlivosti o seniorov a FESE – Federácie európskych sociálnych zamestnávateľov.

Pre rok 2018 APSS v SR ponúka svojim členom:

1. **20 %-tnú zľavu** na audit ochrany osobných údajov poskytovateľa sociálnych služieb od spoločnosti **DATAFY**
2. **20 %-tnú zľavu** na školenia, odborné prednášky a semináre od spoločnosti **PROEKO**
3. Výnimočnú **32 %-tnú zľavu** na unikátne školenia od neziskovej organizácie **Centrum MEMORY**. Táto ponuka trvá jedine do konca roka 2019.
4. **50 %-tnú zľavu** na Brožúru: **Štandardy kvality sociálnych služieb očami prijímateľa** (vydanie október 2018)
5. **50 %-tnú zľavu** na inzerovanie v časopise **ŠANCA** a na **PR a reklamné produkty**
6. **30 %-tnú zľavu** na využívanie inzercie na novom webe APSS v SR (od júla 2018)
7. **100 %-tnú zľavu** na dodanie 10-tich kusov časopisu ŠANCA pre kvalitnejšie sociálne služby (3 čísla v roku 2018)
8. Možnosť získať certifikát kvality a získať tak ohodnotenie (od 1 - 5 hviezdíček) **ZNAČKY KVALITY** v sociálnych službách v SR (pilotne od októbra 2018)
9. Možnosť získavať priame kontakty a odporúčania na odborníkov v sociálnej oblasti z REGISTRA nezávislých expertov v sociálnych službách v SR
10. Využívať zľavu na konferencie, organizované, alebo spoluorganizované APSS v SR
11. **Získať zľavu na unikátne školenia**, ktoré organizujeme v spolupráci s českou asociáciou: Geronto oblek, Demencia v obrazoch, Etika v obrazoch, ktoré výrazným spôsobom urýchlia aplikáciu empatie a zavedenie základných štandardov kvality do dennej práce personálu v zariadeniach sociálnych služieb (september 2018)
12. Možnosť zabezpečiť svojim zamestnancom profesijný a odborný rast a spolupatričnosť priamym sprostredkovaním prihlášok do: Komory opatrovateľiek
13. Možnosť zabezpečiť svojim klientom a ich príbuzným priame sprostredkovanie na členstvo v spoločnej platforme – Združenie seniorských prijímateľov sociálnych služieb

Každý člen asociácie má právo:

- na kolektívne a teda účinnejšie presadzovanie svojich potrieb a požiadaviek smerom k štátu, samospráve i verejnosti
- vďaka sieťovaniu poskytovateľov k vzájomnej výmene dobrých skúseností v poskytovaní sociálnych služieb a to nielen v SR, ale aj v zahraničí
- využívať finančne výhodnejšie ponuky na vzdelávanie a rozvoj

Každý člen asociácie má možnosť:

- dostávať od vedenia asociácie aktuálne informácie, potrebné pre riadenie služieb, či informácie o zmene zákonov a o nových povinnostiach poskytovateľov
- podieľať sa na iniciovaní a formovaní zmien v legislatíve v sociálnej oblasti a na formovaní hospodárskej a sociálnej politiky
- tlmočiť svoj a aj kolektívny odborný postoj k súčasnému stavu legislatívy a financovania v sociálnych službách

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

príloha

Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR

jún/2018

PRAKTICKÁ SESTRA

NEVYRIEŠI NEDOSTATOK SESTIER MILAN LAURINC

KTO KOHO POTREBUJE?

POSKYTOVATELIA ŠTÁT, ALEBO ŠTÁT POSKYTOVATEĽOV... PAVOL VILČEK

EUROFONDY

POZDVIHLI, ČI ZLIKVIDOVALI OPATROVATEĽSKÚ SLUŽBU? BOŽENA BUŠOVÁ

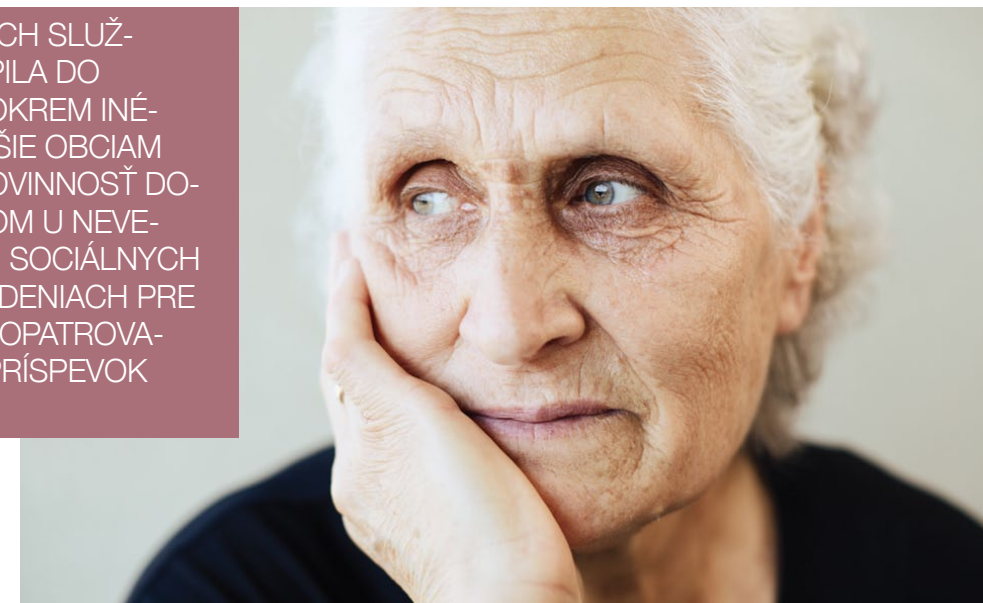
OBCE A MESTÁ IGNORUJÚ ODKÁZANÝCH EVA GANTNEROVÁ

NOVELA ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH 448/2008, KTORÁ VSTÚPIA DO PLATNOSTI 1. JANUÁRA 2018 OKREM INÉHO PRIPOMENULA DÔRAZNEJŠIE OBCIAM A MESTÁM SLOVENSKA ICH POVINNOSŤ DOPLÁCAŤ ODKÁZANÝM OBČANOM U NEVE-REJNÝCH POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB (KONKRÉTNE V ZARIADENIACH PRE SENIOROV A V ZARIADENIACH OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY) FINANČNÝ PRÍSPEVOK NA PREVÁDZKU (FPP).

Hoci zástupcovia Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR, ktorí sa zúčastňujú rokovaní pracovnej skupiny na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVR SR) avizovali v roku 2017, že táto úprava nebude dostatočná, lebo obce a mestá aj doteraz ignorovali túto svoju povinnosť a žiadali do zákona jednoznačnejšie definovanie tejto povinnosti aj so sankciami ak nebudú dodržané, ich hlas nebol rezortom vypočutý.

Výsledok? Neziskovým zariadeniam, ktoré poskytujú sociálne služby mimo zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávy už prestali platiť aj tie obce a mestá, ktoré doteraz príspevok platili.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, ale aj samotní odkázaní občania sa začiatkom roka 2018 listom obrátili na konkrétne obce a mestá, kde majú trvalý pobyt a žiadali od nich začatie platenia finančného príspevku na prevádzku pre poskytovateľa, ktorý im poskytuje sociálne služby. Reakcia

OBCE A MESTÁ IGNORUJÚ ODKÁZANÝCH POMÔŽE PREMIÉR?

bola šokujúca: mestá a obce, akoby v jednom šiku po vzájomnom dohovore posielali poskytovateľom i občanom zamietavé odpovede. Podľa predsedníčky APSS v SR Anny Ghannamovej používajú zástupcovia miest a obcí v týchto zamietavých listoch neprijateľné a často protichodné argumenty. Napríklad: „...žiadost' ste nám poslali priskoro, lebo novela zákona v čase zaslania Vašej žiadosti nenadobudla ešte účinnosť...“, iná obec naopak: „...žiadost' o finančný príspevok ste nám poslali neskoro, v čase keď už sme mali schválený rozpočet na rok 2018 a s vyplácaním takýchto príspevkov

sme nerátali.“ Ako zdôraznila Anna Ghannamová, neprijateľný je najmä argument niektorých miest a obcí, ktoré sa odvolávajú na paragraf 75 Zákona 448 /2008 o sociálnych službách, ktorý zneužívajú na argumentáciu, že „finančný príspevok na zabezpečenie sociálnej služby občanovi hradiť nebudú preto, lebo si zabezpečenie služby u neverejného poskytovateľa obec neobjednala“. Podľa APSS v SR však Zákon o sociálnych službách nemá len paragraf 75, ale aj paragraf 6 a 8 podľa ktorých má občan právo na výber poskytovateľa a obec a mesto zas povinnosť zabezpečiť občanovi dostupnosť služby

Ak máte záujem stať sa členom APSS v SR, prihlášku nájdete na
www.apssvsr.sk

a pritom rešpektovať výber poskytovateľa samotným občanom, z čoho automaticky mestám a obciam vyplýva povinnosť objednať si službu u poskytovateľa, ktorého si občan vybral. **Asociácia vyzvala samosprávu (otvoreným listom Michalovi Sýkorovi, predsedovi Združenia miest a obcí Slovenska – ZMOS), aby si zo zákona nevyberala len paragrafy, ktoré sa jej hodia a aby uplatňovala zákon v logickej podmienenosti a celistvosti. Reakcia ZMOSU bola absolútne nulová.** Preto sa APSS v SR obrátila na ministerstvo a požiadala ho o ich názor na povinnosť obcí a miest a o usmerenie pre mestá a obce či majú FPP platiť, alebo nie, a akým spôsobom. Z listu štátneho tajomníka MPSVR SR Branislava Ondruša vyberáme:

„*Novelou zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách vykonanou s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z. sa v § 75 ods. 1 písm. a) druhom až štvrtom bode, bola ustanovená obligatórna povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnými poskytovateľmi sociálnej služby (ďalej len „FPP“) v zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a dennom stacionári. V súlade s § 8 ods. 1 prvou vetou zákona o sociálnych službách je obec povinná v rozsahu svojej pôsobnosti, ustanovenej v § 80 písm. e) zákona o sociálnych službách, vytvoriť finančné podmienky, personálne podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na vykonávanie zákonom ustanovenej pôsobnosti, a to vrátane finančnej podpory neverejných poskytovateľov sociálnej služby poskytovaním FPP a finančného príspevku na odkázanosť (ďalej iba „FPO“). Obligatórne stanovená povinnosť obce poskytovať finančný príspevok na prevádzku neverejným poskytovateľom sociálnej služby v zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a dennom stacionári vzniká od 1. januára 2018. V rámci prechodných ustanovení zákona o sociálnych službách nie je obsiahnutá osobitná úprava, ktorá by riešila poskytovanie FPP z prostriedkov obce u prijímateľov, (ktorým bola poskytovaná sociálna služba neverejnými poskytovateľmi k 31. decembru 2017. Preto považujem za dôležité osobitne zdôrazniť, že aj tieto fyzické osoby majú právo prejaviť svoj záujem o poskytova-*

nie alebo zabezpečenie poskytovania tejto sociálnej služby s finančnou podporou z verejných prostriedkov. Keďže vznikli okolo takejto situácie nejasnosti, musím zdôrazniť, že obce sú povinné prijať žiadosť aj od fyzickej osoby, ktorej už sociálnu službu poskytuje neverejný poskytovateľ bez príspevku obce a vybaviť ju vyššie opísaným postupom.“

Ani usmernenie štátneho tajomníka MPSVR SR však nedonútilo obce a mestá plniť si svoje povinnosti. Na rokovaní Rady hospodárskej a sociálnej dohody, tzv. tripartite, kde sa v rámci delegácie Republikovej únie zamestnávateľov (RÚZ SR) zúčastnila na rokovaní aj predsedníčka APSS v SR Anna Ghannamová, sa zástupcovia ZMOS-u nechali počuť, že list štátneho tajomníka pre nich nič neznamená, lebo oni ako samospráva rozhodujú podľa hlasovaní svojich poslancov. Ako argument na „nevypĺcanie“ FPP pre odkázaných ľudí u neverejných poskytovateľov použijú argument, že zákon o rozpočtových pravidlách im umožňuje nevyplácať peniaze, ktoré nemajú a oni peniaze pre neverejných poskytovateľov vraj nemajú. Kuloárne reakcie zástupcov ZMOSU zaklincoval zástupca ZMOSU a primátor mesta Nitra Jozef Dvonč, keď počas oficiálneho rokovania na pripomenutie platnosti zásady rešpektovania výberu poskytovateľa sociálnych služieb občanom zo strany Anny Ghannamovej zareagoval: **„To mi chcete povedať, že mám platiť finančný príspevok neverejnému poskytovateľovi, ktorého si občan vybral, hoci mám voľné miesto v tom istom druhu služby vo verejnom sociálnom zariadení?“** Na druhú odpoveď Anny Ghannamovej: **„Áno, lebo toto je znenie zákona, ktoré zopakoval a potvrdil aj Ústavný súd SR“**, podpredseda ZMOSU povedal: **„Tak toto ja robiť nebudem!“** Prítomní najvyšší zástupcovia MPSVR SR mu na to nič nepovedali. Aké signifikantné! Zástupcovia ZMOS-u na zasadnutí tripartity povedia, že budú ignorovať zákon a zo strany rezortu žiadna reakcia. Ale podstata toho, že si obce a mestá, zjavne na odporúčanie vedenia ZMOS-u odmietajú plniť svoje povinnosti voči odkázaným občanom je už známa: do pol roka od prijatia novely, teda

od januára 2018 zanikla už tretina denných stacionárov a do deficitov sa začínajú dostávať aj ostatné zariadenia sociálnych služieb, ktoré dnes nemajú ani na zvýšenú minimálnu mzdu a už vôbec nie na o 100% zvýšené príplatky za soboty, nedele a sviatky, ktoré boli zvýšené od 1. 5. 2018.

Preto sa APSS v SR aj v rámci PLATFORMY za spravodlivé financovanie sociálnych služieb rozhodla požiadať o pomoc samotného premiéra SR.

Podpredsedníčka APSS v SR Božena Bušová zdôraznila, že bez ohľadu na odpoveď premiéra SR je asociácia pripravená komunikovať pol roka pred samosprávnymi voľbami cez sociálne siete aj so širokou verejnosťou, aby občanov informovala o tom, ktorý konkrétny starosta či primátor si plní svoje povinnosti voči odkázaným ľuďom a prispieva im na sociálnu službu a ktorý svojich občanov v čase núdze ignoruje a na sociálnu službu odmieta prispieť. **„Nielen štát, ale aj lídri v mestách a obciach by si mali uvedomiť, že na občana, ktorého potrebujú pri volebnej urne sa nemôžu vykašľať, keď sa dostane do núdze a potrebuje ich pomoc. Aj finančnú, keďže si celý život platil dane a veľká časť podielových daní sa dostáva práve do rozpočtov samospráv. Tie nemôžu s peniazmi narábať podľa ľubovôle, ako keby išlo o ich vlastné peniaze. Ide o dane občanov, ktoré sa majú dávať na prioritné záležitosti. A čo je prioritnejšie ako záchrana života a zdravia, či poskytnutie dôstojného dožitia?“**, dodala. Podľa nej aj samotní občania by sa o túto tému mali zaujímať viac a starostov a primátorov by mali začať konečne voliť nie podľa toho, čo robia pre stranu, ale podľa toho čo robia pre nich. Najmä vtedy, keď zostarnú a potrebujú odbornú pomoc, ktorú im nevie poskytnúť rodina. Lebo aj v tomto sme si okrem smrti a daní rovní – každý z nás zostarne a mnohí budeme potrebovať pomoc odborníkov z dlhodobej starostlivosti. Spracovala Eva Gantnerová

Predsedníctvo APSS v SR rozhodlo, že spolu s Platformou za spravodlivé financovanie sociálnych služieb a s organizáciami, ktoré sa v nej aktivizujú sú pripravení v prípade, že premiér nebude krízovú situáciu riešiť, na celospoločenskú kampaň a angažovanie verejnosti.

OTVORENÝ LIST PREMIÉROVI SR

DOLE POPÍSANÍ ZÁSTUPCOVIA ČLENSKÝCH ORGANIZÁCIÍ PLATFORMY ZA SPRAVODLIVÉ FINANCOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB VÁS, VÁŽENÝ PÁN PREMIÉR, ŽIADAME O MIMORIADNU DOTÁCIU PRE NEVEREJNÝCH POSKYTOVATEĽOV NA ROK 2018 A O RADIKÁLNEJŠIE ZVÝŠENIE PRÍSPEVKU MPSVR SR NA ROK 2019, NEŽ KTORÝ VLÁDA SR NEDÁVNO SCHVÁLILA.

Od začiatku roka žiadali zástupcovia neverejných poskytovateľov sociálnych služieb MPSVR SR o riešenie krízovej situácie z nedostatku financií po novele Zákona 448/2008 o sociálnych službách, platnej od januára 2018. Kroky rezortu však nepriniesli želaný efekt. Zvýšenie príspevku z MPSVR SR, ktorý sa začal uplatňovať od 1.1. 2018 totiž väčšine neverejným poskytovateľom nepomohol, lebo o čo im dalo viac ministerstvo, o to menej im dali kraje (čo spôsobuje zlý vzorec výpočtu FPP v samotnom zákone). Obce a mestá ignorujú svoju povinnosť prispievať na prevádzku neverejným poskytovateľom, ktorých si odkázaný občan na poskytovanie služieb vybral a na písomné žiadosti posielajú od 1.1. 2018 zamietavé odpovede. Ani list štátneho tajomníka MPSVR SR, pána Branislava Ondruša nepomohol a obce a mestá si naďalej odmietajú plniť svoje povinnosti voči odkázaným občanom u neverejných poskytovateľov, čo potvrdili aj svojimi vyjadreniami na poslednom rokovaní tripartity, či na nedávnom sneme ZMOS, ktorého ste sa aj Vy osobne, pán premiér, zúčastnili (dôkazy v zaslaných prílohách). Na zvýšenú minimálnu mzdu od januára tohto roka a najmä na zvýšené príplatky za soboty, nedele a sviatky povinné od mája tohto roka nemajú poskytovatelia sociálnych služieb zdroje. Keďže dôchodky vzrástli tento rok oproti minulému len o 0,2 €, nie je možné žiadať, aby tieto zvýšenia zaplatil občan. Ak teda kraje nechcú platiť viac, obce nechcú platiť vôbec, občan a poskytovateľ nemá z čoho, musí to zaplatiť štát. Ten je totiž jediným, ktorý mal zo zvýšenia nákladov na zamestnancov príjem – dostal v porovnaní s rokom 2017 viac o 118 € za zamestnanca (zamestnanec len 58 €). Neprijímame preto argument, že štát nemá z čoho hradiť mimoriadnu dotáciu pre neverejných poskytovateľov. Žiadame Vás z pozície vašej funkcie o okamžitý zásah.

ŽIADAME VÁS KONKRÉTNE:

1. O mimoriadnu dotáciu pre neverejných poskytovateľov v objeme 10 miliónov Eur, ktorou si poskytovatelia dorovnajú reálne náklady na zabezpečenie sociálnych služieb na obsadených miestach. Teda nielen zvýšené náklady na minimálnu mzdu platnú v roku 1.1. 2018 a príplatky platné od 1.5. 2018, ale aj na zvýšenie prevádzkových nákladov, ktoré nereflektovali ani kraje a už vôbec obce a mestá, ktoré FPP nehradia.
2. Opätovne vrátiť do legislatívneho procesu Nariadenie vlády na zvýšenie príspevku MPSVR SR v zariadeniach podmienených odkázanosťou a zvýšiť príspevok na rok 2019 tak, aby už prijímatelia sociálnych služieb u neverejných poskytovateľov neboli odkázaní na Finančný

príspevok na prevádzku (FPP) od samosprávy, ktorá už viackrát preukázala neochotu plniť si túto svoju povinnosť. V tabuľke v prvých dvoch stĺpcoch vládou schválené zvýšenie a vo farebne zdôraznených nami žiadané zvýšenie. (Výška príspevku je vypočítaná nasledovne – minimálna mzda na rok 2019 vo výške 519 € násobená koeficientom 1,55, ktorý predstavuje súčet 1,4 viazaný na stupeň náročnosti práce a 0,15 predstavuje nárast príplatkov, ktoré zvýšila novela ZP od 1.5. 2018). 519 €* (1,4 + 0,15) = 804,45 €). *Vysvetlivky: RS - Rezidenčné služby, AS - Ambulantné služby.*

	RS	AS	RS	AS
II. Stupeň	96	64	160,89 €	106,19 €
III. Stupeň	216	144	321,78 €	212,37 €
IV. Stupeň	288	192	482,67 €	318,56 €
V. Stupeň	408	272	643,56 €	424,75 €
VI. Stupeň	504	336	804,45 €	530,94 €

3. Vypustiť zo zákona 448/2008 o sociálnych službách ustanovenie, ktoré podmieňuje priznanie príspevku z MPSVR SR pre odkázaného občana tým, že poskytovateľ, ktorý mu poskytuje sociálne služby musí byť v komunitnom pláne obce, či mesta kde pôsobí, alebo v koncepcii sociálnych služieb kraja. Táto podmienka je podľa nás v príkrom rozpore s právom občana na výber poskytovateľa a je teda protiústavná. Mala by sa vzťahovať iba na súvislosť ochoty samosprávy prispievať svojmu občanovi na službu a v žiadnom prípade nesmie vôľa, či svojvôľa poslancov samosprávy podmieňovať plnenie ústavného práva občana na výber poskytovateľa. Žiadame Vás tiež o osobné prijatie ešte do konca júna, kde budeme očakávať odpovede na naše požiadavky. Veríme, že Vám záleží na odbornej starostlivosti o odkázaných, starých a zomierajúcich občanoch SR, o ktorých sa staráme bez nároku na zisk. Čím supplujeme zákonné povinnosti samosprávy a morálnu zodpovednosť vlády a štátu.

S pozdravom,
Lýdia Brichtová – Platforma za spravodlivé financovanie sociálnych služieb v SR a zástupcovia jej členov:
Anna Ghannamová – Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR, **Erich Hulman** – Slovenská katolícka charita, **Ján Gasper** – Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, **Drahomíra Ludvigová** – Združenie seniorských prijímateľov sociálnych služieb, **Lubica Kočanová** – Asociácia sestier a pacientov, **Helena Woleková** – Socioforum

Pozitívna zmena v sociálnych službách? **SAMA NEPRÍDE**

NOVINKY
v asociácii

DNES MÁ ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V SR (APSS V SR) VYŠE 100 RIADNYCH KOLEKTÍVNYCH ČLENOV – ZVÄČŠA NEVEREJNÝCH POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB, S TAKMER 4 500 ZAMESTNANCAMI A ROČNE SA POSTARÁ O SKORO 8 000 ODKÁZANÝCH OBČANOV SR, Z DVOCH TRETÍN V POBYTOVÝCH A Z JEDNEJ TRETINY V AMBULANTNÝCH A TERÉNNYCH SLUŽBÁCH.

Nové vedenie, ktoré si asociácia zvolila na Valnom zhromaždení koncom minulého roka si dalo za prioritu postupnú profesionalizáciu tejto najväčšej profesijnej organizácie v oblasti sociálnych služieb na Slovensku.

Podľa novej predsedníčky Anny Ghannamovej je dôležité viac aktivizovať viac poskytovateľov a ich zástupcov, lebo len vytrvalým a spoločným postupom môžu poskytovatelia sociálnych služieb dosiahnuť po 9-tich rokoch úporného zápasu voči zlému Zákonu 448/2008 o sociálnych službách a voči nedostatku zdrojov legislatívu a finančnú stabilitu, ktorá je nevyhnutná pre zvyšovanie kvality sociálnych služieb.

Čo je teda nutné zmeniť v asociácii smerov dovnútra? „Nedosiahneme výsledky ak budú argumentovať vláde, rezortom, či verejnosti len niekoľkí lídri, tí budú riskovať úradnícku, či kontrolnú šikanu a pri malom úspechu sa zväzú všetci,“ povedala otvorene Anna Ghannamová. „Takto sa veľké zmeny k lepšiemu robiť nedajú. Musíme spojiť úsilie všetkých poskytovateľov. Celej sociálnej komunity. Hľadať spoločnú reč a ťah na bránku aj s verejnými poskytovateľmi sociálnych služieb, zaangažovať príbuzenstvo našich odkázaných klientov, našich zamestnancov a tiež odborníkov, vrátane tých na školách sociálnej práce a v neposlednom rade širokú verejnosť. V sociálnych službách už potrebujeme dosiahnuť výsledok. Konkrétne pozitívnu zmenu. Pre poskytovateľov, ich zamestnancov a z hľadiska kvality pre tých najpodstatnejších – pre prijímateľov sociálnych služieb. Či už ide

Nové predsedníctvo APSS v SR:
zľava hore: Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH, Ing. Pavol Vilček, Mgr. Júlia Hlavačková, Ing. Ján Gasper, Mgr. Gabriela Kopčajová, Ing. Mária Trenčíková, Ing. Cyril Korpessio, Mgr. Viera Mrázová.
Spodný rad: Kristína Kovács, MBA, Ing. Helena Melková, Mgr. Anna Ghannamová, Mgr. Juliana Hanzová

o odkázaných seniorov, či ostatných ľudí v núdzi, vrátane rodín a matiek s deťmi. Aj keď vzhľadom na demografický vývoj najpálčivejšou je a dlho bude dlhodobá starostlivosť.“ Smerom navonok je, ako povedala predsedníčka APSS v SR, najväčšou prioritou asociácie na rok 2018, presvedčiť samosprávu, že si musí plniť povinnosti voči odkázaným občanom a podieľať sa zo svojich zdrojov adekvátnou sumou na financovaní sociálnych služieb, pretože je to jej zákonná povinnosť. „Ak diskrimináciu odkázaných občanov u neverejných poskytovateľov dokázal odstrániť od začiatku tohto roka štát – tým, že príspevok z MPSVR SR je rovnaký

pre klientov verejných i neverejných poskytovateľov - musí to dokázať aj samospráva. Či už na úrovni krajov, alebo miest a obcí. Ak to samospráva neurobí, budeme musieť žiadať radikálnu zmenu zákona a prípadne aj kompetencií“, zdôraznila. Nevyhnutnosťou bol aj vstup APSS v SR do Republikovej únie zamestnávateľov, cez ktorú sa asociácia stala aj členom tripartity. Podstatnou je aj efektívnejšia výmena medzinárodných skúseností poskytovateľov sociálnych služieb a zjednocovanie postupov v rámci Európskej únie, či už cez sociálny dialóg, alebo zvýšený tlak na nutné zmeny aj v rámci SR, aj v EÚ.

Spracovala Eva Gantnerová

UNIKÁTNE SEMINÁRE 3x8

ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V SR PONÚKA VŠETKÝM, KTORÍ SA STARAJÚ O SENIOROV, ALEBO O TELESNE POSTIHNUTÝCH TRI NAOZAJ „UNIKÁTNE SEMINÁRE“ POD VEDENÍM SKÚSENÝCH LEKTOROV Z ČESKEJ REPUBLIKY. TIETO JEDINEČNÉ SEMINÁRE BOLI VYTVORENÉ ŠPECIÁLNE PRE POTREBY STAROSTLIVOSTI O SENIOROV A OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM. VÝZNAMNOU MIEROU PRISPEJÚ K POCHOPENIU SITUÁCIÍ, KTORÉ SENIOR ZAŽÍVA A BLESKOVO NAUČIA PERSONÁL SOCIÁLNYCH ZARIADENÍ A ZARIADENÍ DLHODOBEJ STAROSTLIVOSTI AKO ZVLÁDAŤ RÔZNE ZLOŽITÉ SITUÁCIE.

1. ZMENY V STAROBE A GERONTO-OBLEK

Špeciálny geronto-oblek bol vyvinutý cielene k tomu, aby simuloval starocky pohyb so všetkými obmedzeniami, pohybovými, zrakovými a sluchovými. Po jeho oblečení si účastníci na vlastnom tele budú môcť vyskúšať čo cíti a s akými obmedzeniami bojuje človek, o ktorého sa starajú.

Termín: pondelok 24. 9. 2018, 8:00 – 16:00
Miesto: Bratislava, Hotel Apollo, Dulovo nám.1
Cena na osobu: Uhradené do 15. 7. 2018, do 15. 8. 2018
pre člena APSSvSR: 60 eur 70 eur
pre nečlena APSSvSR: 85 eur 95 eur

2. DEMENCIA V OBRAZOCH

Seminár je určený osobám, ktoré sa starajú o osoby s demenciou a cieľom je pochopiť svet osôb s demenciou a odbúrať predsudky a neistotu pri starostlivosti o nich. Účastníci si pozrú niekoľko krátkych filmov, ktoré zachytávajú bežne situácie, ktoré denne prežívajú a riešia so svojimi klientami (oblekanie, strava, hygiena, vychádzky a pod.) Po premietnutí každej z týchto scén budú nasledovať dve predložené varianty riešenia situácie, z ktorých je iba jedna správna. Za pomoci výkladu skúseného lektora a následnej diskusie majú účastníci možnosť získať nové poznatky, ktoré im uľahčia prácu.

Termín: utorok 25. 9. 2018, 8:00 – 16:00
Miesto: Bratislava, Hotel Apollo, Dulovo nám.1
Cena na osobu: Uhradené do 15. 7. 2018, do 15. 8. 2018
pre člena APSSvSR: 40 eur 50 eur
pre nečlena APSSvSR: 60 eur 70 eur

3. ETIKA V OBRAZOCH

Účastníci budú preberať rôzne témy týkajúce sa etických problémov pri starostlivosti o seniorov a osoby so zdravotným postihnutím a pod vedením lektora hľadať vhodné riešenia rôznych zložitých situácií, ktoré sa vyskytujú v rámci starostlivosti.

Termín: streda 26. 9. 2018, 8:00 – 16:00
Miesto: Bratislava, Hotel Apollo, Dulovo nám.1
Cena na osobu: Uhradené do 15. 7. 2018, do 15. 8. 2018
pre člena APSSvSR: 40 eur 50 eur
pre nečlena APSSvSR: 60 eur 70 eur

Chcete využiť
členské zľavy na toto
unikátne školenie?

**Saňte sa už teraz
členom APSS v SR**

Viac informácií a prihlášku
nájdete na webstránke
www.apssvsr.sk

**VÝRAZNÉ
ZĽAVY**
pre členov
APSS v SR

Počet účastníkov seminárov je obmedzený a prihlášky sa budú prijímať podľa poradia doručenia. Prihláška je k dispozícii len on-line. Ak ste ju ešte nedostali, kontaktujte: Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR na adrese: apssvsr@apssvsr.sk

Službu poskytuje iba necelá tretina z takmer 3 000 našich obcí. Mnohí neverejní poskytovatelia, vrátane Slovenskej katolíckej charity, Evanjelickej Diakonie a Slovenského červeného kríža ako aj iné neziskové organizácie, ktorí sa v 90. rokoch s vervou do tejto služby pustili, svoje aktivity postupne utlmovali. Došlo k tomu najmä kvôli zákonu o sociálnych službách z roku 2008 (s účinnosťou od januára 2009), ktorý vážnym spôsobom narušil financovanie sociálnych služieb neverejných poskytovateľov. Výsledkom je, že domáca opatrovateľská starostlivosť sa dnes stala nedostatkovou službou, napriek tomu, že dopyt po nej každoročne rádovalo narastá (spolu s narastajúcim počtom seniorov) a napriek tomu, že politici deklarujú, že by mala byť prioritnou oproti rezidenčným službám v zariadení.

Domáca opatrovateľská služba je nedostatková. PREČO VLASTNE?

DOMÁCA OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA SA VŠEOBECNE POVAŽUJE ZA NAJVHODNEJŠÍ SPÔSOB STAROSTLIVOSTI O SENIOROV. NEPOCHYBNE, DOMA VO SVOJOM ZNÁMOM DOMÁCOM PROSTREDÍ SA LAHŠIE ZNÁŠAJÚ VŠETKY PROBLÉMY, S KTORÝMI TOTO VEKOVÉ OBDOBIE PRICHÁDZA. TÚTO SKUTOČNOSŤ AJ SVORNE DEKLARUJÚ VŠETKY ZAJINTERESOVANÉ STRANY. NAPRIEK TOMU DOMÁCA OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA NA SLOVENSKU UŽ DLHODOBO STAGNUJE A NEROZVÍJA SA.

Ich konanie, legislatíva a financovanie, ktoré majú v rukách jedine politici však ide proti týmto deklaráciám. Uvedenou legislatívnou normou sa totiž vytvoril nesúlads medzi príjmami a výdavkami, či nákladmi poskytovateľov. Príjmy poskytovateľov opatrovateľskej služby závisia od platby schopnosti obyvateľstva, ktorá je v skupine seniorov podpriemerne nízka. Ich náklady však určuje štát, ktorý diktuje poskytovateľom podmienky, ktoré musia splniť na poskytovanie služieb. Obrazne povedané to je, ako keby ste človeku, ktorý má dôchodok 300 € prikázali, že sa musí každý deň stravovať v reštaurácii. Podľa predstáv zákonodarcu by vraj mala chýbajúci rozdiel vyrovnávať

samospráva. Tá však z dôvodu dlhodobého nedostatku financií buď uvedené služby vôbec neposkytuje, alebo ak predsa áno, tak financuje iba tzv. verejné (rozumej samosprávne) služby, a neverejným poskytovateľom, ktorí sa starajú o občanov tej istej samosprávy, príspevky väčšinou neposkytuje. Tí sú potom odkázaní iba na príjmy od občanov, ale poskytovateľ musí zohľadňovať ochranu príjmu prijímateľa služieb. V domácej opatrovateľskej službe sa uplatňuje veľmi jednoduchá matematika. Málokto si uvedomuje, že na to, aby opatrovateľke mohla byť vyplatená mzda vo výške 550 €, musí zamestnávateľ zaplatiť jej cenu práce 950 € A to je iba cena práce, v čom nie sú zahrnuté ďalšie náklady spojené s opatrovateľskou službou. Tieto ďalšie náklady určuje niekoľko desiatok zákonov, ktoré predpisujú podmienky

Poslanci si totiž schvália sumu, ktorú chcú na opatrovanie odkázaných seniorov v domácnostiach na rok dať a na koho nevyjde, má smolu. Ten si musí opatrovateľku objednať u neverejného poskytovateľa. Tomu však nemá kto dorovnať rozdiel od možnosti platby seniora a toho, čo on na službu vynaloží. Preto musí od seniora pýtať viac. Zákonite sa vynára otázka, ako môže domáca opatrovateľská služba fungovať v iných krajinách EÚ? Podľa informácii, ktoré zazneli na konferencii poskytovateľov sociálnych služieb v decembri minulého roka, v Rakúsku až 80 % seniorov poberá domácu opatrovateľskú službu. U nás je tento pomer opačný – až 80 % seniorov, ktorí sú odkázaní na sociálne služby je umiestnených v zariadeniach. A niet pochybností, že mnohí z nich by radšej doma! Odpoveď na vyššie spomenutú otázku je v rozdieloch v spoločenskom chápaní, ale najmä v podpore opatrovateľských služieb a v ich odlišnej legislatívnej úprave. U nás sú ceny a príjmy opatrovateľskej starostlivosti, podobne ako aj ostatných sociálnych služieb závislé od (podpriemerne nízkej) platobnej schopnosti prijímateľov služieb, pričom ich poskytovatelia sú vystavení plateniu trhových cien,

vrátane DPH. Preto nemôže nikoho prekvapiť, že domáca opatrovateľská služba je u nás za týchto podmienok nedostatková. Chcelo by to, aby sa kompetentní zamysleli a konečne začali konať. Rozseknutie tohto „gordického uzla“ nie je možné bez podpory štátu a zmien relevantnej legislatívy. Bez toho sa domáca opatrovateľská služba, ale aj celé sociálne služby, budú aj naďalej dostávať do stále väčších problémov, pričom nároky na ich poskytovanie neustále rastú. Vytvára sa absurdná situácia – nízke finančné príjmy opatrovateľskej služby spojené s ich nízkym sociálnym statusom, pričom sa neustále zdôrazňuje nutnosť zvyšovania ich kvality.

AKTUÁLNE INTERVIEW ... o opatrovateľskej službe

O aktuálnych problémoch v domácej opatrovateľskej službe sme sa porozprávali s Doc. MUDr. Boženou Bušovou, CSC., MPH, podpredsedníčkou Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR.

Zmenilo sa niečo v opatrovateľských službách k lepšiemu potom ako nadobudla účinnosť novela zákona o sociálnych službách od 1. 1. 2018?

Ostatná novela zákona o sociálnych službách zmenila financovanie pobytových sociálnych zariadení, ale netýka sa opatrovateľskej služby. Ministerstvo v tomto zákone určilo výšku príspevkov, ktoré platí štát na prijímateľov pobytových sociálnych zariadení podmienených odkázanosťou. Výška tohto príspevku sa líši podľa stupňa odkázanosti prijímateľa na pomoc inej osoby, a nie podľa toho, či si vybral verejného alebo neverejného poskytovateľa. Keďže opatrovateľská služba je výlučne v kompetencii miestnej územnej samosprávy tento príspevok od štátu jej prijímateľa nedostanú.

Čo je najväčším problémom pri poskytovaní opatrovateľských služieb?

Najväčším problémom je nedostatok verejných zdrojov a nízka platobná schopnosť odkázaných klientov v dôsledku ich nízkych príjmov. V opatrovateľskej službe sú preto už roky nízke mzdy a opatrovateľky a opatrovatelia odchádzajú do zahraničia za vyššími mzdami. Dnes hovoríme o niekoľkých desiatkach tisícov pracujúcich v okolitých krajinách, ktorí chýbajú doma. V súčasnosti majú problémy nielen neverejní, ale aj verejní poskytovatelia. Samosprávy nie sú schopné uspokojiť rastúci dopyt svojich občanov po opatrovateľskej službe. Projekt podpory opatrovateľskej služby financovaný z európskych fondov trochu pomohol, ale aj tam sú financie limitované, a keď skončia, skončia aj mnohí poskytovatelia opatrovateľskej služby, ktorých opatrovateľky a opatrovatelia boli z tohto projektu platení. Aby som bola presná, eurofondy získali aj niektoré nové organizácie, ktoré opatrovateľskú službu nikdy predtým nerobili a zvýšenými mzdami pre personál a nižšími platbami od klientov neraz zlikvidovali, alebo oklieštili niekoľkoročných tradičných poskytovateľov. Otázne ale je, či tieto nové organizácie zostanú robiť túto službu, keď raz eurofondy v tejto oblasti skončia.

Prečo sa, podľa vás, problém nerieši dostatočne, keď populácia starne a opatrovanie bude potrebovať čoraz viac ľudí?

Nielenže sa nerieši, ale rôznymi legislatívnymi opatreniami sa ešte zhoršuje. Náklady na opatrovateľskú službu boli aj doteraz vyššie, ako je schopnosť občanov odkázaných na pomoc inej osoby za tieto služby platiť. Zamestnávatelia v opatrovateľskej službe platia nielen mzdy a odvody svojich pracovníkov, ale aj ďalšie náklady, ktoré im diktujú rôzne zákony. Minulý rok pripravil štát 3 nové opatrenia v sociálnej oblasti, ktoré opatrovateľskú službu ešte zdrazia. Minimálna mzda stúpla zo 435 € na 480 € a s ňou aj prislúchajúce odvody do poisťovní. To predstavuje 10,30% zvýšenia oproti

pôvodnej minimálnej mzde. Novelou zákona o zdravotnej starostlivosti z decembra 2017 zamestnávateľom, ktorí majú zamestnancov s platom do 520 € stúpnu odvody oproti minulému roku o 10%. A tretie opatrenie na zvýšenie príplatkov za nočné služby, za prácu cez víkendy a prácu vo sviatok, ktoré nadobudlo účinnosť od 1. 5. 2018 sa znova naplno dotkne sociálnych služieb. Keďže verejné zdroje sú nedostatočné, väčšina týchto nákladov sa premietne do ceny opatrovateľskej služby. Každý zdôrazňuje potrebu rozširovania opatrovateľskej terénnej služby vzhľadom na demograficky vývoj a pribúdanie seniorov, ale opatrenia, ktoré štát robí, prispievajú k tomu, že opatrovateľská služba bude ešte drahšia a tým aj menej dostupná.

Čo ešte trápí poskytovateľov sociálnych služieb? Verejných aj neverejných?

V dôsledku dlhodobého podfinancovania sociálnych služieb už odišlo zo Slovenska veľké množstvo pracovníkov na rôznych úrovniach. Trpí tým veľmi kvalita poskytovaných služieb. Budúci rok sa má začať hodnotenie kvality v sociálnych službách, tak ako je formulované v zákone o sociálnych službách. Poskytovatelia opatrovateľskej služby však už dnes avizujú, že budú musieť služby ukončiť, pretože nedokážu naplniť požiadavky, ktoré sú kladené na kvalitu služieb. Dnes je vypuklý problém najmä v pobytových zariadeniach, z ktorých klienta domov poslať nemôžete. Na základe dotazníkov členov Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR sme dorátali odhadové čísla: V sociálnych zariadeniach nám chýba 24 000 opatrovateľiek a zhruba 12 000 sestier, ktoré v sociálnych zariadeniach nutne potrebujeme pre ťažké zdravotné stavy klientov. Najhoršia situácia je v západoslovenskom kraji a najmä v Bratislave a okolí. Málokto je tu ochotný robiť túto prácu a to napriek tomu, že čistá mzda opatrovateľky v okolí Bratislavy sa pohybuje od 650 - 750 €. Vyzývame preto slovenské opatrovateľky v Rakúsku, ktoré sa aktivizujú a žiadajú čistú mzdu 750 € mesačne, aby sa teda vrátili. Dnes im takú mzdu väčšina bratislavských poskytovateľov sociálnych služieb vie ponúknuť. Ak sa nevrátia, poskytovatelia budú nútení alokovať pracovnú silu z tretích krajín. Podmienkou však je, že aj cudzincom musia dať úplne rovnakú mzdu ako slovenskej pracovnej sile. Podmienky na širší návrat slovenských opatrovateľiek zo zahraničia však musí zmeniť štát – radikálnym prísunom financií do celého systému. Toto poskytovatelia zabezpečiť nedokážu, dnes ledva udržia sociálne služby pred krachom.

Zhovárala sa Eva Gantnerová

Toto rozhodnutie poslancov zaskočilo nie len sestry, ale aj samotných zdravotníckych asistentov, ktorých sa táto zmena bude týkať. Garantom tohto nekoncepčného riešenia po vzoru Českej republiky, bez hmatateľných výsledkov a bez záujmu o širokú odbornú diskusiu sa stal predseda Výboru NR SR pre zdravotníctvo Štefan Zelník, z SNS. Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek a ani Slovenská komora medicínsko – technických pracovníkov, ktorých sa táto zmena bytostne dotýka, neboli o tomto zámere vôbec informovaní. Naopak pozitívne túto zmenu

čo by aj ostávali? Majú maturitu, sú mladí, ambiciózni, ich kamaráti majú akademické vzdelanie s možnosťou kariérneho rastu. Tak idú študovať ošetrovateľstvo, čo je chvályhodné, lenže znova zo systému odchádzajú pracovníci, ktorí majú poskytovať základnú ošetrovateľskú starostlivosť – predovšetkým hygienu, stravovanie a polohovanie pacienta. Vznikla „spásonosná“ myšlienka: Premenujeme zdravotníckych asistentov na praktické sestry a bude ich dostatok, lebo sa im zapáči názov sestra. Lenže takto to nefunguje. Mnohí politici, zdravotníci biznismeni sa odvolávajú na trend

PRAKTICKÁ SESTRA NEVYRIEŠI PROBLÉM S NEDOSTATKOM SESTIER

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V MÁJI 2018 NOVELIZÁCIOU ZÁKONA O LIEKU A ZDRAVOTNÍCKYCH POMÔCKACH SCHVÁLILA KONTROVERZNÚ ZMENU ZÁKONA O POSKYTOVATEĽOCH ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI A ZDRAVOTNÍCKYCH PRACOVNÍKOCH. OD SEPTEMBRA BY SA TEDA SESTROU ALE „PRAKTICKOU“ MAL NAZVAŤ AJ ZDRAVOTNÍCKY ASISTENT, KTORÝ NESPLŇA VZDELANIE SESTRY.

vníma Asociácia stredných zdravotníckych škôl a zástupcovia zamestnávateľov. Prvý zo spomenutých subjektov práve preto, že zdravotníckeho asistenta vzdelávajú, pričom dopyt po tomto vzdelaní je čoraz nižší a zmena názvu podľa nich môže zatráknúť toto povolanie. Úmysel zamestnávateľov je jasný „praktická sestra“ je pre systém lacnejšia ako registrovaná sestra s odbornou spôsobilosťou a stále je lepšie mať aspoň nejakú sestru ako žiadnu. Európska federácia sestier klasifikuje štyri kategórie pracovníkov v ošetrovateľstve: zdravotnícky asistent – registrovaná sestra – sestra špecialistka – sestra s pokročilou praxou. Zdravotnícky asistent je zdravotnícky pracovník, ktorý poskytuje základnú ošetrovateľskú starostlivosť. Základná ošetrovateľská starostlivosť sa dotýka predovšetkým uspokojovania základných, biologických potrieb pacienta a činností dotýkajúcich sa napríklad **hygieny, stravovania a polohovania pacienta**. Lenže zdravotnícki asistenti pri lôžku pacienta neostávajú. Pre-

v Českej republike, kde pristúpili ku premenovaniu zdravotníckeho asistenta na praktickú sestru. Česká republika, ktorá nám mala byť vzorom „ako sa to robí“ už platí daň z tejto „metódy pokusu a omylu“. Väčší záujem o štúdium povolania zdravotnícky asistent pod nálepku praktická sestra sa nekoná. Kompetentní v Českej republike si chybu priznali a správne pomenovali problém nedostatku sestier, ktorým je predovšetkým finančné ohodnotenie a preťaženie. Ani odvolávanie sa na Rakúsko a Nemecko, ako vzor, nie je vhodné. Proti obom krajinám Európska komisia začala správne konanie za nesplnenie podmienok aproximácie európskeho práva a smernice EÚ o vzájomnom uznávaní dokladov o odbornej spôsobilosti. Do roku 2020 musia zdravotnícky asistenti v Nemecku a Rakúsku „dobehnúť“ podľa požiadaviek EÚ. Fakty sú neúprosné a štatistiky potvrdzujú, že na Slovensku v súčasnosti pripadá na 1 000 obyvateľov 5,75 sestry, pričom priemer EÚ je 8,7 sestry na 1 000 obyvateľov. Tých pár zdravotníckych

asistentov, premenovaných na praktické sestry (1 176 hodín odbornej prípravy), ktoré ostanú v systéme a budú počítané do počtu sestier (4 600 hodín odbornej prípravy) nám priemer nezachráni. Lekár potrebuje na získanie odbornej spôsobilosti 5 500 hodín odbornej prípravy. V premenovaní povolania zdravotnícky asistent na praktickú sestru vidím viaceré riziká, predovšetkým zameniteľnosť so zdravotníckym povolaním sestra, ktoré je regulovaným zdravotníckym povolaním. Už v novembri 2016 Európska federácia sestier vyzvala vládu Slovenskej republiky, aby dodržiavala európske smernice a nevystavovala pacientov zbytočnému riziku. Ak máme na Slovensku už viac ako 10 rokov povolanie zdravotníckeho asistenta a napriek tomu nie je zabezpečená základná ošetrovateľská starostlivosť, zamyslime sa nad tým, čo je príčinou tohto stavu. **Je vhodné aby toto povolanie bolo tak prevzdelávané?** Problém v našich nemocniciach nie je to kto urobí odber krvi, podá liek do svalu, ale to kto umyje a napohuje pacienta, kto ho nakrmi.

Základnú ošetrovateľskú starostlivosť v zahraničí vykonávajú pod dohľadom sestry **certifikovaní asistenti sestry**, ktorí majú omnoho kratšiu prípravu. Sme presvedčení, že je nutné meniť štátny vzdelávací program zdravotníckeho asistenta (praktickej sestry), ale tak, aby reflektoval na požiadavky praxe. Pýtame sa tiež, že ak na Slovensku platia smernice EÚ, prečo neplatia odporúčania Európskej federácie sestier – organizácie, ktorá zastrešuje odborníkov v ošetrovateľstve v európskom regióne, ktorá uvádza zdravotníckeho asistenta ako jeden článok 4-stupňovej ošetrovateľskej starostlivosti? Ignorujeme prax založenú na dôkazoch? Ide teda o odborné rozhodnutia, ktoré robí NR SR? Uvedomujú si poslanci, že ich rozhodnutia sa dotýkajú všetkých občanov v tých najvyšších hodnotách, ktorými sú život a zdravie? Lebo ten, kto môže na to všetko najviac doplatiť, je práve pacient. Ak je problém v tom, že nemá kto pacientovi podať pohár vody, dať mu jesť, umyť ho, polohovať, tak zabez-

Na Slovensku v súčasnosti pripadá na 1 000 obyvateľov **5,75 sestry**, pričom priemer EÚ je **8,7 sestry** na 1 000 obyvateľov.

pečme pracovníkov, ktorí to budú robiť. Takýto pracovník nikde vo svete (okrem Slovenska) nepotrebujú štyri roky odbornej prípravy. Všade stačí približne ročná príprava. Pri tomto fakte až komicky vyznieva obľúbené vyjadrenie „všetko pre pacienta“. Prakticky o pacienta nejde, ide o náhradu sestry (4 600 hodín odbornej prípravy) praktickou sestrou (1 760 hodín odbornej prípravy), čo viditeľne so sebou nesie zníženie kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti a tým aj zníženie bezpečnosti pacienta.

PhDr. Milan Laurinc, PhD. dipl. s. – riaditeľ kancelárie SK SaPAPhDr. Helena Gondárová – Vyhničková, dipl. s. – hl. odborníčka MZ SR pre ošetrovateľstvo

EÚ kritizuje rozhodnutie NR SR HAZARDOVANIE S TERMINOLÓGIOU JE HAZARD SO ZDRAVÍM PACIENTA

Na premenovanie „zdravotníckych asistentov na „praktické sestry“ zareagovala z Bruselu 13. 6. 2018 aj Európska federácia združení zdravotných sestier (EFN), ktorá poslala list slovenskému premiérovi i prezidentovi SR. Z ich stanoviska vyberáme:

Podľa nich táto zmena „úplne odporuje právu EÚ a najmä článku 31 smernice 2013/55 EÚ. Toto nedodržanie smernice EÚ bude mať vážne právne dôsledky a začne konanie o porušení práva na Slovensku. S touto zmenou Zákona slovenská vláda ohrozuje celý systém zdravotnej starostlivosti a ohrozuje bezpečnosť pacienta, ako aj kvalitu starostlivosti. Nedostatok zdravotných sestier znamená nižšiu dostupnosť zdravotnej starostlivosti a zmena názvu „zdravotníckych asistentov“ na „praktickú sestru“ ohrozuje kvalitu služieb zdravotnej starostlivosti. Hazardovanie s terminológiou namiesto riešenia hlavných problémov – nízke mzdy a zlé pracovné podmienky, nie je riešením! Zmena terminológie len vytvára ilúziu, že tí, čo rozhodujú prinášajú koncepčné riešenie. Vo všetkých kategóriách zdravotnej starostlivosti, politika ľudských zdrojov v oblasti zdravotnej starostlivosti bola dlhodobo podceňovaná a zanedbávaná. Nedostatok ošetrovateľstva na Slovensku bol ignorovaný aj napriek skutočnosti, že národná politika a osoby s rozhodovacími právomocami boli dlhodobo upozorňované na tieto trendy.“

SLOVO
ODBORNEJ
PRAXE

KTO KOHO POTREBUJE?

Poskytovatelia sociálnych služieb štát, alebo štát poskytovateľov

PÔJDEM ROVNO K VECI. POLOŽME SI MY, POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ZÁSADNÚ OTÁZKU: POTREBUJE SPOLOČNOSŤ, SAMOSPRÁVA A ŠTÁT POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB? ALEBO POTREBUJÚ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ŠTÁT A SAMOSPRÁVU? KTO KOHO VLASTNE POTREBUJE?

Ak platíme dane štátu, platíme ich preto, aby ich štát prerozdil na potrebné veci pre občana. Patria medzi tieto aj sociálne služby. Ústava SR predsa garantuje občanovi pomoc v núdzi. Aj pre tento prípad núdze a potrebnej pomoci, si platíme predsa dane! **Ako to však v SR vyzerá dnes?** Odkázaný občan a tiež ten, kto mu služby poskytuje, je od samosprávy a štátu závislý – od ich posúdenia a príspevku. A občan a my, poskytovatelia sociálnych služieb, v jeho mene, sa štátu a samospráve doprosujeme. V prípade štátu a samosprávnych krajov o zvýšenie príspevku, v prípade obcí a miest o to, aby vôbec príspevok dali. Porovnajme to s tým, ako to funguje vo vyspelom svete. Oni dnes nerokujú o automobilkách..., ale vyslovene o poskytovaní sociálnych služieb a o zlepšení podmienok pre tých, čo ich poskytujú a čo ich potrebujú. **Vezmime si napríklad také Fínsko:** Desať rokov dozadu štát všetko vzorovo zabezpečoval, poskytoval. Dnes? Robia nábor nech do Fínska príde ktokolvek poskytovať sociálne služby, lebo štát už na to nemá. Volajú podnikateľské subjekty, zahraničné spoločnosti – akákoľvek pracovná sila bude vítaná. Ďalší príklad: bol som na konferencii asi 20 rokov dozadu v Nemecku. Mali tam knihy, ktoré mali asi tisíc strán. Pýtal som sa, či si to musí každá z personálu prečítať, a oni že nie, to musí každý vedieť. Bol som tam opäť pred 5 rokmi – knihy tam už nemali. Vraj sú radi ak vôbec niekto príde do sociálnej oblasti pracovať, ani čítať nemusí... A Slovensko? Zas opačne ako celá Európa: zvyšuje administratívnu záťaž pre poskytovateľov sociálnych služieb, štandardy kvality sú vlastne nadštandardy, hygiena káže mať – 10 m² na osobu, čo väčšina občanov SR nemá ani doma. Najnovšie štát zvyšuje finančnú záťaž na mzdy a príplatky zamestnanca, ale zvýšenie príspevkov od štátu a samosprávy to nezohľadňuje. Minimálna mzda išla hore o 45 Eur, najviac hore odkedy je Slovensko Slovenskom. V roku 2013 to bolo 338 € a v roku 2018 už 480 €. **A hádajte, kto na zvyšovaní minimálnej mzdy a príplatkov najviac zarobil? Zamestnanec určite nie. Najviac zarobil štát. Tu je dôkaz:**

Nárast nákladov na zamestnanca v roku 2018:				
	hrubá mz.	čistá mz.	Cena práce	odvody pre štát
2017	435 €	374€	561 €	187 €
2018	480 €	403 €	649 €	246 €
Máj 2018	+45 €	+29 €	+88 €	+59 €
	58€	176 €	118 €	

A štát – vláda, či samospráva priamo i nepriamo povedia: „my“ na sociálne služby nemáme! Pre nás sú iné priority ako sa starať o starých a chorých. Robíme sociálne balíčky, aby sme si

kúpili relatívne zdravých seniorov – lebo tí ešte idú voliť – a poskytneme im cestovné za 1 Euro. Najnovšie im sľúbime 13-ty vianočný dôchodok. Ale keď títo seniori začnú byť odkázaní, nedostanú od štátu a samosprávy dostatočný príspevok, aby bola pokrytá nutná starostlivosť o nich. To je realita a to by si mali uvedomiť aj tí voliči. Lebo toto je podstata: Nárast príspevku z MPSVR SR a samosprávy nepokrýva nárast ceny práce. Tá vzrástla o 176 €, ale príspevok v najvyššom stupni odkázanosti o 138 € a v stupni IV. len o necelých 92 €. A dôchodok? Ten vzrástol oproti rastu minulého roka len o 0,2 €! Takže zákonné zvyšovanie miezd a príplatkov a teda plnenie politickej agendy vládnej koalície nedokáže uhradiť vo zvýšenej platbe odkázaný senior. Ten je navyše síce len formálne, ale predsa chránený. Zaplatí to samospráva? Obec a mesto ústami ZMOS-u vraj ale nemusí platiť, lebo si službu „neobjednala“. Ministerstvo? To už viac nechce platiť, lebo nám už prispieva. **Tak kto to zaplatí? Ak na tom najviac zarobil štát, má to zaplatiť štát.**

Je absurdné, aby nám – neziskovým organizáciám – povedal štátny tajomník: „Veď ste charita, tak zožehňte, čo vám chýba – vyzbierajte od ľudí, v kostoloch... „My od ľudí môžeme zbierať na nadstavbu, na niečo, čo odkázaným dáme navyše. Ale nie na zabezpečenie základnej sociálnej starostlivosti, čím suplujeme morálnu povinnosť štátu a reálnu kompetenciu samosprávy. Nie na platy zamestnancov, ktorých počet nám na počet klientov určuje zákon. Ľudia môžu, ale nemusia prispieť, ale ja platy zaplatiť musím, aj odvody za nich, aj faktúry za energiu, potraviny.... A ľudia aj prispievajú, ako môžu. **Lebo dnes nie je problém pomôcť človeku, dnes je problém nasýtiť tento nenažratý štát.** Zdôvodňovanie rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny, že prispieva dosť a každý rok dáva najmä na dlhodobú starostlivosť viac, neobstoí. **Keď si porovnáme koľko dávajú naši susedia na sociálne služby k HDP, tak je na tom SR najhoršie. Len v porovnaní s ČR, ktorá dáva 0,7 a SR len 0,2 je to smutné.** A tých odkázaných osôb bude stále viac, lebo demografia nepustí. S takouto nesystémovosťou nám finančné zabezpečenie dlhodobej starostlivosti v roku 2060 stačiť nebude ani len na polovicu. Vstup silných populačných ročníkov do odkázanosti a zvyšovanie demencií sú desivou prognózou, na ktorú súčasní politici túto krajinu vôbec, aleže vôbec nepripravujú. Nedostatok pracovných síl v sociálnych službách? Neriešia! Ukrajinci a Srbi? Pre nich bude SR len prestupná stanica do západnej Európy. Ale toto našich úradníkov a politikov netrápi. Oni riešia 10m² na človeka v sociálnom zariadení a to, či mám súhlas odkázaného seniora na uverejnenie fotografie na našej nástenke!

PAVOL VILČEK

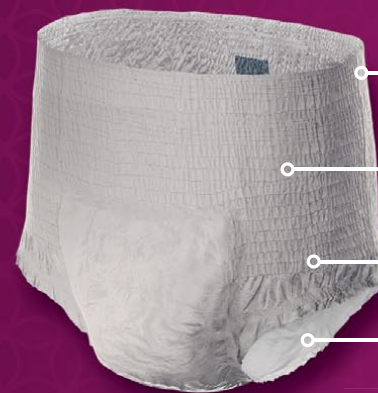
Prešovský koordinátor APSS v SR, riaditeľ arcidiecéznej charity Prešov

Nové naťahovacie nohavičky MAXIMUM

NOVINKA

Zaisťujú maximálnu ochranu, výborne sadnú a vďaka jemnému povrchu sa v nich budú Vaši klienti cítiť ako v spodnej bielizni.

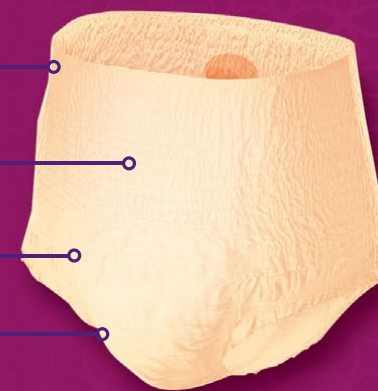

Zvýšený pás pre väčší pocit istoty

Unikátna technológia Lycra-Stretch®

Celofarebné prevedenie

Anatomický tvar nohavičiek

Absorpcné savé jadro okamžite uzavrie tekutinu pre maximálnu ochranu pred pretečením. Vhodné na nočné použitie.

ŠUKL kód	Názov výrobku	Obvod bokov (cm)	Absorpcia (ml)	Počet ks v bal.
B 96738	Depend® Maximum S/M pre ženy	70-105	1900	10
B 96739	Depend® Maximum L pre ženy	95-130	1900	9
B 96740	Depend® Maximum XL pre ženy	120-150	1900	9
B 96741	Depend® Maximum S/M pre mužov	70-105	1900	10
B 96742	Depend® Maximum L/XL pre mužov	95-150	1900	9

Viac informácií na www.depend.sk

Nové plienkové nohavičky Depend® Slip Classic

NOVINKA

Priedušné plienkové nohavičky z jemného hypoalergénneho materiálu. Maximálny komfort aj pre citlivú pokožku.

- Systém rovnomerného a rýchleho rozvedenia tekutiny
- Jemné elastické nohavičky a lemy proti pretekaniu
- Neutralizácia nežiaducich pachov
- 4 samolepiace pásky pre opakované použitie
- Praktický indikátor vlhkosti

Názov výrobku	Rozmer (cm)	Absorpcia (ml)	Počet ks v bal.
Depend® Slip Classic M	80-120	2100	15
Depend® Slip Classic L	120-150	2300	15
Depend® Slip Classic XL	150-170	2300	15

Výrobky nie sú hradené zo zdravotného poistenia.

Viac informácií na www.depend.sk

NECH JE KAŽDÉ SRDCE ZDRAVÉ A HRAVÉ

Od juniorov až po seniorov.
Každým duškom si doprajme radosť
zo života v každom veku.
Podporujeme OZ Náruč Senior&Junior.

#MINIMUMSODÍKA

Tvoj vodný anjel
www.lucka.sk

